

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

APJUNGĖS

AMERIKA, LDS ORGANĄ DARBININKĄ IR LIETUVIŲ ŽINIAS

680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

Copyright

XXXVII. Nr. 46

Redakcija: GLENMORE 5-7281

ANTRADIENIS (TUESDAY)

BIRŽELIO (JUNE) 24 D., 1952 M.

Administracija: GLENMORE 5-7068

10 CENTŲ

PABALTIO TREIMŲ MINĖJIMAS "FREEDOM HOUSE"

Tarptautinė Laisvųjų Žurnalistų Sąjunga birželio 19 d. su-ruošė Pabaltijo treiminių minėjimą, kurio svarbiausias kalbėtojas buvo **prof. K. Pakštas**. Jis, pasinaudodamas žemėlapiu ir įvairiomis statistikomis, apžvelgė rusų vykdomą genocidą nuo pačių seniausių laikų, įrodė, kad genocido pradžia buvo ir rusų didybės bei teritorinio plėtimosi pradžia. "Taika—protiniai nesveika žmogaus galvosena, — pareiškė jis, — mums reikia teisingumo ir laisvės, o tada taika ateis savaime." Toliau jis išdėstė savo nuomonę dėl Europos ateities, nurodė, jog Centrinės Europos valstybės yra natūralūs JAV sąjungininkai. Tarp artimiausių JAV demokratijos uždavinių, jis pirmiausia reikalavo sukurti universitetą, kuriame būtų parengiami žmonės atsverti komunistinei propagandai, ir karo mokyklos mūsų karininkų prieaugliui, kuris, laikui atėjus, būtų geriausias JAV talkininkas.

Iš pabaltiečių dar kalbėjo Estijos atstovė **Mall Juma** ir Latvijos atstovas **A. Liepa**. Jie vaizdžiai papasakojo apie birželio treiminių savo kraštuose 1941 m.

Apie Sovietų vykdomą tautų naikinimą, išplėsiant gyventojus iš gimtosios pastogės ir tremiant į Sibirą, kalbėjo ir Vengrijos, Bulgarijos, Lenkijos ir kt. atstovai. Prof. R. Lemkin, negalėdamas pats dalyvauti minėjime, prisiuntė sveikinimo telegramą iš Washingtono. Sveikas kalbėtojas buvo JAV Kongreso atstovas **Victor Anfuso**, ilgiau sustojęs ties komunistų užkariavimu ir vykdomu darbu, norint paversti visą laisvąjį pasaulį. Jis apeliavo į žurnalistus atkreipti ypatingą dėmesį į jaunimo auklėjimą antikomunistinėje dvasioje.

Minėjimą oficialiai uždarė Tarptautinės Laisvųjų Žurnalistų

ty Sąjungos pirmininkas **Dr. Mihail Farecasanu**, taipgi tą minėjimą ir atidaręs. Jis pabrėžė, kad šis minėjimas įvyko lietuvių žurnalistų atstovo dr. V. A. Dambravos iniciatyva. Vakaro programą vedė **Juozas Bolev**. Minėjimo dalyvių tarpe buvo žymių svečių, jų tarpe ir mūsų Konsulas, Voice of America, Free Europe ir visuomenės atstovai bei žurnalistai. Ši minėjimą ruošiant, ypač talkininkavo Voice of America lietuvių vedėjas K. Jurgėla ir LAIC vedėja Marijona Kižytė.

Svečių lakūnai, grįžę į Stockholmą, pasakoja, kaip juos, beiekančius anksčiau dingusio lėktuvo, pašovė Sovietų naikintuvai.

ŠVEDAI PAŠAUTO LĖKTUVO IESKOJIMĄ NUTRAUKE

SOVIETAMS ĮTEIKTA NOTA SU KLAUSIMU, AR JIE PASOVĖ DINGUSĮ LĖKTUVĄ

Stockholmas. — Birželio 13 d. su aštuonių žmonių jėga dingusio lėktuvo ieškojimo akciją švedų laivynas ir oro pajėgos nutraukė. Pasklidusi žinia, jog dingę lakūnai buvę rasti, nepasitvirtino. Terastas vienas gelbėjimosi laivėlis. Iš šio radio tyrimų daroma išvada, jog ir ieškomąjį lėktuvą yra nušovę Sovietai, kaip atsitiko ir su jo ieškojusiu kitu lėktuvu. Tuo reikalu švedai įteikė Maskvai notą, kurioje klausama, ar jos pajėgos yra ieškomąjį lėktuvą

pašvusios. Sovietų atsakymas dar negautas, tačiau švedai yra įsitikinę, jog nėra jokios abejonės, kad Sovietai ieškomąjį lėktuvą yra pašovę.

Žiniomis iš Maskvos, ten esantis įsitikinimas, jog švedai nors ir labai yra įvykio įpykinti, tačiau savo ligšiolinės neutralumo politikos nekeisė ir prie Vakarų gynybos sąjungos nesidėsia. Tačiau po įvykio švedai savo laivyno ir oro pajėgų daliniais įsakė tirti Baltijos jūroje savo reguliarias apmokymo pratybas ir šaudyti, jei tarptautiniuose vandenyse būtų užuolai.

Korejoj kovos smarkėja

Paliaubų viltys labai mažos

Munsanas. — Paskutinėmis dienomis Korejos fronte kovos stiprėja. Vakariniame fronte dalyje sąjungininkų tankai ir artilerija įsiveržė giliau į komunistų linijas ir savo puolimo tikslą pasiekė, nors komunistai ir smarkiai kovojo. Į šiaurės vakarus nuo Chorvon jau smarkiai nukentėję komunistai vėl patyrė taip pat smarkių smūgių. Fronto karininkų vertinimu, nuo birželio 10 d. komunistų nuostoliai siekia 3.500 vyrų. Rytinėje fronte dalyje priešų žvalgybinių dalinių puolimai buvo atmušti.

Paliaubų viltys ir toliau atrodo labai menkos. Paskutinis posėdis vėl praėjo be jokių rezultatų. Sąjungininkų delegacijai porą kartų iš posėdžių pasitraukus, kai komunistų delegatai pradėjo tuščias propagandines kalbas, dabar šiuo atžvilgiu jie pasidarė kiek santūresni, tačiau vis tebebando posėdžius ir propagandai išnaudoti.

Prie Baltijos stato Stalino pylimą

Berlynas. — Vakarų Vokietijos pasiekusiomis žiniomis, Baltijos jūros pakraščiu Sovietai stato labai įtvirtintą "Stalino pylimą". Jį sudaro gynybos atamos taškai, požeminės krantų baterijos, oro pajėgų atramos punktai ir tankus priešlėktuvinę baterijų tinklas. Taisai pylimas prasideda prie Liubeko ir eina į rytus ligi Piliavos Mažosjoje Lietuvoje. Apie įtvirtinimų statybą Lietuvoje, Latvijos ir Estijos pajūriu žinių buvo jau anksčiau. Galima spėti, jog dabar rusai tuos įtvirtinimus pra-

tesia ir okupuotos Vokietijos pakrantėmis.

Tomis pat žiniomis, Baltijoje labai sustiprintas ir Sovietų laivynas, kuris karo atveju tu-

Min. Žadeikis išvyko į Londoną

Ministeris P. Žadeikis su ponia ir dukra išvyko į Londoną.

Londono trijų ministerių konferencija — Balučio, Lozoraičio ir Žadeikio.

Ryšių su šia konferencija Vilko sudaranciu grupių centrui įteikė min. Žadeikiui visų dešimties grupių pasirašytą raštą, kuriame išdėsto savo nusistatymą dėl bendradarbiavimo galimybes tarp Vilko ir diplomatų.

Po trijų diplomatų pasitarimo Londone numatomas susitikimas su Vilko atstovais.

Kongresas turės posėdžius test

Washingtonas. — Partijų vadai kongrese tikėjosi, jog apie liepos mėn. pradžia kongresas galės išsiskirstyti atostogų. Tačiau dabar manoma, jog ir didžiąją vasaros dalį kongresui teks posėdžiuoti, nes yra dar eilė skubiai apsvaistytinų dalykų. Po partijų konventų liepos mėnesį kongreso nariams greičiausiai teks vėl grįžti į Washingtoną.

Senatas yra dar neapsvarstęs metinės išlaidų samatos vidus reikalams, o atstovų rūmai dar nei nepradėjo svarstyti pagalbos užsieniui samatos. Taipgi neapsvarstytos armijos, laivyno ir oro pajėgų statybų samatos. Nebaigta svarstyti ir birželio mėn. gale nustojančios veikti atlyginimų, kainų ir nuomų kontrolės prailginimas. Taip pat daugelis kongreso narių yra nuomonės, jog kongresas negali pradėti atostogų, kol nebaigta plieno pramonės streikas. Jie mano, jog rinkėjai padaryti jiems priekaištų, jei kongresas išsiskirstytų atostogų šio klausimo nesutvarkęs. Atostogas kongreso nariai panaudotų rinkimų kampanijai, tačiau daugelis mano, jog rinkiminėje akcijoje jie galės dalyvauti ir neišsiskirstydami atostogų.

rėtų taip pat prisidėti prie krantų gynybos. Ką tik vyko Baltijos jūroje labai plataus masto jungtiniai Sovietų laivyno ir oro pajėgų manevrai. Manoma, jog ryšių su tais manevrais Sovietai pašovė ir du švedų lėktuvus, kurie, gal būt, buvo įskridę į jų manevrų sritį.

"Tafto aktas plieno neduosias"

pareiškė Philip Murray

Gary, Ind. — Praėjusį sekmdienį čia buvo susirinkę į mitingą 8.000 streikuojančių plieno darbininkų, kuriems kalbą pasakė CIO plieno unijos pirmininkas Philip Murray. Jisai pareiškė, kad Taft-Hartley įstatymo, jei jis būtų bandoma pritaikyti ir nutraukti streiką, nebūtų paklausa. "Tas aktas plieno neliedins", pasakė jis kaltindamas plieno įmonių savininkus, respublikonus ir gen. D. Eisenhowerį, kuris taip pat siūlo Taft-Hartley įstatymą panaudoti. Be to, Ph. Murray priekšio didiesiems plieno įmonių savininkams, kad jie terorizuoja mažąsias kompanijas, neleidžia joms pačioms su uni'ja susitarti. Pabaigoje jis pabrėžė, kad uni'ja yra pasiryžusi kietai kovoti, kol jos reikalavimai bus patenkinti.

VOKIEČIAI DUOS EUROPOS ARMIJAI 500.000 VYRŲ

Bona. — Ypatingasis Vakarų Vokietijos vyriausybės įgaliojimas T. Blank paskelbė, jog 12 vokiečių divizijų organizavimas bus baigtas 1954 m. Jas sudarys 500.000 vyrų.

Šių dalinių organizacija numatoma pradėti nuo savanorių ėmimo, kurie sudarys kadra. Jame numatoma 100.000 karininkų ir puskarininkų.

Blankas tikisi, jog Europos armijos sutartis bus ratifikuota rugpjūčio mėnesį.

Socialdemokratai vis tebetęsia akciją prieš sutartį su Vakarais ir vokiečių apsiginklavimą. Tačiau neatrodo, kad vokiečių visuomenėje jie turėtų pasisekti. Esene kalbėjęs jų partijos vicepirmininkas Ollenhauer, pradžės šią sutartį puli, buvo susirinkusių nušvilptas ir savo kalbą turėjo nutraukti.

Policininkai gabeną mėginusius traukianti italių komunistus į kalėjimą. Gen. Ridgway besilankant Italijoje, komunistai bandė suruosti prieš jį demonstracijas, tačiau buvo policijos griežtai išskaidyti.

KOMUNISTAI GROBIA ŽMONES ISIVERZDAMI PER SIENĄ

Schoeningen, Vokietija. — Birželio 22 d. būrys R. Vokietijos policininkų, kuriems vadovavo rusų kareiviai, įsiveržė pro sieną į Vokietiją ties Braunschweigu ir pasigrobė 40 darbininkų. Jie dirbo prie geležinkelio. Dešimtis darbininkų sūspėjo pabėgti. Britų ir vokiečių sargybos tuojau apsupo tą vietą. Rusai pasitraukė atsisaukdamiesi.

V. Vokietijos vyriausybė praneša, kad pirmą kartą taip grubiai pažeista siena po to, kai buvo pasirašyta taikos sutartis su V. Vokietija. Nurodoma, jog tokia grubi žingsnių rusai siekia sieną "išlyginti". Mat, toje vietoje ji kerta vandentiekio įrengimus, esančius vakarų pusėje, bet aprūpinančius ir bolševikų valdoma sritį. Kadangi rusai stato akla sieną, tai nenori palikti be vandens. Tam čia ir sudarė incidentą. Britai pareikalavo darbininkus tuojau grąžinti.

Iš savo pusės rusai apkalbino amerikiečius, kad jie šaudė iš karinio traukinio, kuris važiuojo iš Berlyno į Vakarų Vokietiją. Rusų gen. N. M. Trusov įteikė protestą. Jis nurodo, kad buvo šaudoma į policininkus ir geležinkeliečius Babelsbergo stotyje, tuojau už Berlyno. JAV karinė vadovybė Vokietijoje pareiškė, kad nieko panašaus nebuvo ir kad tai yra rusų prisiimamą pridengti jų pačių grubiam prisiveržimui per sieną. Žodžiu, siena, dalijanti Vokietiją, "kaista".

SUGLAUSTOS ŽINIOS

• JAV atmetė Sovietų reikalavimą, kad visi JAV lėktuvų skridimai per jų okupuojamą Austrijos zoną būtų iš anksto pranešami. JAV aukštasis komisaras nurodė, jog pagal susitarimą amerikiečiai nevaržomai gali naudotis oro koridoriais į Viena.

• Rugsėjo mėn. šeši Vakarų valstybių — anglų, prancūzų, portugalų, olandų, kanadiečių, danų ir norvegų — daliniai vykdys pirmus bendrus rudens manevrus, kuriuose dalyvaus taip pat ir JAV daliniai. Bus bandomas šiaurinės Europos dalies gynyimas.

• Gen. M. B. Ridgway po keturių dienų inspektinės kelionės po Italiją vėl grįžo į Paryžių.

• Koje saloje laikomi komunistiniai belaisviai jau baigiami išskirstyti mažesnėmis grupėmis ir apgyvendinami naujose stovyklose. Iš apie 80.000 jau pervedti į naujas stovyklas daugiau kaip 70.000. Perkėlimo metu nemažas skaičius antikomunistų belaisvių nuo komunistų atsiskyrė ir perbėgo pas sargybinius, prašydami juos atskirti nuo komunistų laikyti.

• "Air Force Magazine" paskelbė viename straipsnyje žinia, kad netolimoji ateity galės būti prieš lėktuvus panaudoti atominės artilerija ir nedidelės atominės bombos. Nors žinia yra neoficiali, tačiau manoma, kad ji turi pagrindo, nes paprastai "Air Force Magazine" yra gerai informuotas.

• Komunistinės Čekoslovakijos darbininkai ir kareiviai prie Bavarijos sienos tiesia spygliuotų vielų užvaras, kuriomis dar leidžiama ir stipri elektros srovė. Manoma, jog pirmoji eilė tos užvaros skirtos užkirsti kelią pabėgimams į Vakarus, kurių vis gausėja.

• Japonija įteikė prašymą, kad būtų priimta į Jungtines Tautas. Tačiau manoma, jog Sovietai jos priėmimą vetuos.

• Vakaruose gautomis žiniomis, Sovietai nepatenkinti komunistiniais kinais ir šiaurės korejiečiais, kad jie nepateikia įtikinamų duomenų, jog Korejoj amerikiečiai veda bakteriologinį karą.

Jungt. Tautų kariai Korejoj apsaudo vadinamą T. Bone Hill, iš kur komunistai bandė pulti 3000-1000 vyrų jėgomis. Bet, patyrė didelių nuostolių, savo puolimą buvo priversti nutraukti.

"KITAIP — ANGLŲ LORDAI EIS KASTI KANALŲ"

Dr. Henr. Lukaševičiaus kalba, pasakyta per radiją New York, minint baisų birželį.

Visos gražios idėjos iš karto sužavi idealistus, vėliau jas pagauja spekuliantai ir užbaigia kriminalistai. — Šitaip kartą yra pasakęs rašytojas Tainnas. Ir man rodos, jis buvo teisus. Štai laisvės ir lygybės idėja, dėl kurios pasaulis per amžius tiek kraujo išliejo, dabar kaip tik yra biauriai prievartaujama Kremliaus spekuliantų ir kriminalistų. Per mažą yra pasakyti, kad jų rankose žmogus yra vergas. Žmogus ten yra paverstas gyvuliu ir gal už tai gyvulinuose vagonuose važina į Sibiro skerdyklas, švelniai vadinamas koncentracijos lageriais.

Jam dega po kojomis žemė

Minime šiandien tu išvežimui baidas birželio dienas. Minime tada, kai Lietuvoje baisiojo birželio virto ir liepos ir gruodžio ir visi metų mėnesiai ir net metų metai. Vėžė Sovietai nekaltą Lietuvos laukų artoją tad, kai, rūkydamas storą cigarą, pats Churchillis 1945 m. lapkričio 7 d. anglų parlamente šitaip kalbėjo: "...norėčiau konstatuoti faktą, kaip mes esame laimingi, kad Generalisimus Stalinas tvirtai laiko savo rankose vairą ir valdo laivą. Aš asmeniškai galiu tik tai savo susizavėjimą pareikšti tuo tikrai dideliu vyru, tėvu savo šalies." Mus gi vėžė, vėžė ir dabar, kai pačiam Churchillui nuo tos "laimės" ėmė degti po kojomis žemė.

Vėžė mūsų brolius tada, kai buvo rašomas ir laužomas Atlanto Carteris. Vėžė ir dabar, kai ten. Korejoj, net karo belaisviai ima nelaisvės generolus ir su lazdom ir vėždais drįsta plekti mūsų kareivius!

Maisais nešė šviesą

Vėžė mūsų brolius tada, kai Jaltos konferencijai dideli vyrai leidosi didžiai apgaunami ir patys savo rankom padėjo Stali-

nui nuleisti geležinę uždangą ant Elbės krantų. Vėžė ir dabar, kai po daugelio metų nuo tos konferencijos, mes čia prisimenam sau tokią pasaką apie nelabai išmintingus švabius, kurie, kaip sako Eulenspiegel legenda, kadaise statė namus, bet užmiršo padaryti langus. Kai namas buvo pastatytas, jie tik tada pamatė, kad langų nėra. Atsirado iš jų galvočiai, kurie nutarė prinešti iš lauko šviesos maisais. Nešė ir, žinoma, neprišė.

Sakykit, ar ne panašiai atsitiko mums, vakariečiams, kurių mandrūs reprezentantai — posėdžiavo Jaltoj? Perleisdę bolševikams beveik pusę Europos, mes, kaip jie sako, "imperialistai", palikome sau vos tik mažą kamputį Berlyne, bet... užmiršome tada pasirūpinti praėjimu į ten! Atėjo laikas, ir mes turėjome kirsti sau oro liftą ir, kaip anie švabai, nešioti maisais maistą ir šviesą Berlynan...

Berlyną mes pasiekėm nors tuo oro liftu. Bet tūkstančiai ir milijonai Sibire tremtinių ligi šiol nepasiekiami. Jūs pasiekia ir iš kancijų išvaduoja jei nebet pati mirtis. Baisu! Atleiskit man už atvirą žodį, bet taip yra.

Neapgaudinkim savęs

Ir nėra čia ko savęs apgaudinėti: jokiom nuolaidom ir susitarimais neišgelbėsime pasaulio, nes pats Leninas pasakė: "Nesvarbu, jei žus, tegu sau ir trys ketvirtadaliai žmonių rasės, svarbu yra tai, kad likusieji būtų komunistai". (Ch. Holl, Lenin, pusl. 190).

Mes, kurių broliai, seserys, tėvai ir giminės miršta ir dabar Sibiro katangoj, šaukiamės į laisvojo pasaulio sąžinę. Šaukiamės ir tikime, kad kurtumo laikas praėjo. Atėjo laikas atverti savo ausis ir akis. Jei ligi šiol Sibiro tremtinių kancijas matė tik Dievo asarom virti-

sios au! Vėžė dangaus žvaigždės, tai žandien visas pasaulis turi maistą ir neteisę ir išgirsti mūsų sąundą. Kitų — patys anglų lordai nuėis kasti kanalų prie Volgos.

Pradedama pradeda girdėti..

Be mūsų žmonių, kad mūsų balsą jau pradeda girdėti. Ir mes tikime teisybės laimėjimu. Apeliuokime į Rusiją, net ir tautos aplėsi, dvigubai apsišarmalavo. Ir, nežūrint jos tankų gausybės, jos dienos suskaitytos. Grūs rasiškas imperializmas, nes laisvės troškimas žmonių širdyse yra karštesnis už sovietinių tankų ugnį. Mes tikime šviesia ateitimi ir manome, kad ji yra arti. Ir už tai su pačią rusų tremties rašytoja Rachmanova tarlame:

"Nesakyk, kad jau nėra vilties,

Nesakyk, kad būsi sugniuž-

dintas skausmo;

Juo tamsesnė naktis — juo

šviesesnė žvaigždė.

Juo skausmas didesnis —

juo Dievas arčiau."

O mes tikime į Dievą ir į mūsų laisvą Ameriką, kaip į paskutinę Sibiro tremtinių ir viso paversto pasaulio viltį, ir todėl šiandien čia maldingai kartojame "God bless America!"

Princės Margarita rūko viešumoje. Tai retai pasitaiko karališkoje šeimoje, bet čia ji stebi arklio lenktynes Ascot, Anglijoje. Žemiau Edinburgo kunigaikštis, karalienės Elžbietos II vyras.

Radioaktyvūs pelenai

Stanford, Calif., atominio tyrimo instituto praneša, kad radioaktyvūs pelenai galės būti panaudoti kaip maisto, vaistų sterilizacijos priemonė.

Šitie pelenai susidaro kaip pašalinis produktas atominės krosnyse, kai sprogdinamas atomas. Ilgai mokslininkai suko galvas, kaip juos iš krosnės pašalinti, kad nesukeltų grandinės reakcijos. Šitie pelenai išmeta pavojingus spindulius. Saugumo sumetimais dideli jų kiekiai buvo išmetami laukan ir gerai paslepiami.

Tyrimo institutas mano, kad tuos pelenus galima panaudoti kitiems reikalingams. Manoma, kad spindulių pagalba būtų galima sterilizuoti mėsą, žuvį, pieną ir šiuos produktus supakuotus sukrauti tokiuose kambariuose, kurie neturi šaldytuvų. Vaisiai ir daržovės išlaikytų daug ilgiau. Įvairūs produktai be karščio būtų sterilizuoti ir supakuoti į dėžes.

Tų pelenų krosnyse gaunamas labai daug. Jų spinduliavimas yra labai didelis. Dabar radiomo gramas kainuoja tarp 15,000 — 20,000 dol. Tokį pat spinduliavimą būtų galima gauti iš pelenų, kurie šiuo metu kainuoja tik kelis dolerius ar net keliolika centų.

Tyrimų institutas mano, kad spindulių pavojingumas ir visi panaudojimo sunkumai bus nu-

Kan. J. B. Koncius, BALFO pirmininkas ir CARE atstovas, Diepholze, Vokietijoje, ietelia naslei su mažais vaikais CARE paketa.

TEISYBĖS PREMIJA MELAGIUI

Prancūzijoje kasmet skiriama viena premija rašytojui karžygiui. Ji vadinama "Teisybės premija" (Vérité). Iš autorius reikalaujama, kad jis dalia literatūrine forma aprašytų tikrus savo išgyvenimus, tačiau ne paprastus, o nuotykingus, drąsius ir šturpius. Ir tai turi būti tikra tiesa.

Šiemet tą premiją gavo Martin de Hauteclaire. Jis aprašė nuotykius iš praėjusio karo ir pokarinį laiką, kaip dalyvavęs oro kautynėse Nikaragoje šali mai generolo Sandino, ką bausis ir nepaprasto išgyvenęs Tibete, Ispanijoje, Tunise ir Alaskoje; kaip kėlęs vestuves su gen. Sandino dukraite, indėnė mava giminė ir kaip ji buvusi nužudyta; paskui jis vedęs kitą žmoną Kabuloje, Afganistane, vieno konsulo dukterį, ir dar trečią — amerikietę; pasiroja ir apie savo vaikus — dvykukus kažkur Pietų Amerikoje ir vyresniuosius, kuriems jau 20 metų. Spauda tą knygą sutiko labai palankiai, plačiai aprašė ir įdėjo autorius atvaizdus, kuriais susidomėjo policija...

Policija nustatė, kad tas žmogus, kuris retai kada nusi-

indavo kepurę, nes turėjo sužalotą dešinę ausį, nėra joks Martin de Hauteclaire, o Auguste Christian Couderc, mėsininko sūnus iš Toulouse. Dar besimokydamas jis turėjęs jau prastą vardą. Už neteisėtą nešiojimą garbės ordino (Legion d'Honneur) buvo baustas. 1939 metais paimtas į kariuomenę prasėdėjo už virbų, nes prisistatė su padirbtais karininko dokumentais. Vokiečiams užėmus Prancūziją, atsidūrė koncentracijos stovykloje už skundimą žmonos, kurią apšaukė komuniste. Karui baigiantis, Toulouse teismo buvo pasmerktas mirti už krašto išdavimą. Tada jis dingio ir slapiai gyveno Paryžiuje. Parašęs gaudų atsisaukimo, kaip nukentėjęs lakūnas, susirinko 600.000 frankų pašalpos. Iš tų pinigų versdamasis ir tu-pėdamas pasugyventinę, parašęs tą nuotykių knygą ir gavęs "Teisybės premiją". Ji padėjo išaiškinti tikrą teisybę: kas jis yra ir ko nepaminėjo —tikros savo žmonos, kuri su dviem dukterimis gyvena Garonne apylinkėje.

Nemaloniausiu buvo premijų komisijai: "aprovė it šaučius". —k.

"Paskutinės vakarienės" likimas

Apie 150.000 lankytojų kasmet beldžiasi į Santa Maria vienuolyno vartus, kad pamatytų vieną iš žymiausių Vakarų tapybos kūrinių — Leonardo da Vinci "Paskutinę vakarienę". Šis kūrinys jau apnykęs, tik jo likučiai dengia vienuolyno refektorijumo sieną.

Visi nori paskubėti ir pamatyti, nes šis Leonardo da Vinci kūrinys pasmerktas mirčiai. Jo neišgelbės jokios modernios konservavimo bei apsaugos priemonės. Ir praėjęs karas pagreitino šio kūrinio išblukimą. Tų likučių, kurie dar dengia sieną, dienos yra suskaitytos. Dar kelios dešimtys metų, ir vienuolyno siena bus visai nuoga.

Šis Leonardo kūrinys buvo nutapytas netikros freskos būdu. (Freskoje dažai dedami ant šlapio tinko, kad ilgiau, išsėję ir sieną, laikytų). Leonardo naudojo temperos techniką ir piešė ant sausos sienos, kuri buvo padengta gipsu. Taip Leonardo amžininkai jau pastebėjo plyšius ir atsokimus spalvos.

Paskutinio karo metu buvo pramūstas vienuolyno stogas, taip "Paskutinę vakarienę" kėlė mėsinių buvo visai atviroje erdvėje, kur veikė drėgmė. Pavėikslą nugulė dulkės ir nešvarumai. Tuoj po karo buvo

nuvalyti nešvarumai ir pakviesti restauratoriai specialistai, kad išgelbėtų likučius, kurie buvo išsilaukę nuo 1908 metų restauracijos.

Dabar visas kūrinys yra smarkiai aptrupėjęs ir sešėliuotas. Prie šito prisidėjo dar 16 d. atlikta pati pirmoji paveikslų restauracija. Paveikslas buvo perdažyta aliejiniais dažais, ir tas pakaitė spalvas. 1908 m. Cavenaghi po didelio vargo nurėmė aliejinis dažus ir konservavo naujomis priemonėmis. Didžiųjų plyšių ir aptrupėjimų jau neužlygino.

Europos krikščionių darbininkų jaunimas posėdžiavo

Tarp gegužės 5 ir 11 d. Vokietijoje įvyko Krikščionių Darbininkų Jaunimo kongresas. Šiai sąjungai priklausio 50 kraštų. Kongresas prasidėjo gegužės 5 d. Klevė prie Niederrhein ir baigėsi Essene. Buvo apvarstyta jaunimo religiniai bei ūkiniai klausimai ir parengta tarptautinio bendradarbiavimo programa. Kongrese dalyvavo Belgijos, Vokietijos, Anglijos, Prancūzijos, Olandijos, Airijos, Italijos, Luksemburgo, Maltos, Austrijos, Portugalijos, Šveicarijos ir Ispanijos atstovai.

DIVIDEND INCREASED TO

2¹/₂ 0/0

MŪSŲ GERIAUSI LINKEJIMAI —

JŪSŲ LINKSMOMS ATOSTOGOMS

Our 80th Anniversary

BRIDGEWATER
Savings BANK

BRIDGEWATER
Open Fri. Eve. 6:30 to 8

WEST BRIDGEWATER
Open Wed. Eve. 7 to 8:30

CENTRAL HEATING COMPANY

Sildymo sistemos įtaisymas ir jos reikmenų pardavimas

90 Madison Street

Worcester, Mass.

Tel. 6-1417

ARROW CAB ASSOCIATION

Dirba 24 valandas

627 MAIN STREET

Worcester, Mass.

Tel. 6-5184

HOME LOANS

FOR BUYING, BUILDING OR REPAIRING A HOME

ALSO G. I. LOANS

CRAFTON SAVINGS BANK

CRAFTON

MASS.

J. SALITSKY & SON, INC.

Metalų-geležies liekanos

Rolling Mill Bras — Alloy Scrap

707 MILLBURY STREET

Worcester, Mass.

Tel. 4-2151.

TRUMBULL OIL CO.

ALEX SAMIA,
Biznio vedėjas

230 Franklin St.,

Tel. 3-4610, 7-2161

Worcester, Mass.

A Co-operative Bank Home Loan

You Eliminate the Worry, Risk and Guess-work When You

Choose a Co-operative Bank Home Loan

It's a far-sighted choice on your part, because you know exactly what part of your monthly payment is going for interest—what part is being applied against the principal. There are many other good features of Co-operative Bank Home Financing. We can't tell you the whole story here. But we'll be more than glad to give you ALL the facts, if you will call at this bank.

GRAFTON CO-OPERATIVE BANK

GRAFTON, MASS.

JIE ISCELBEJO MUS

Vokietis apie Lietuvą

Vokietijoje atsiranda net ir vokietis, kurie susilieško Vliką, teiraudamiesi, kokių būdu jie galėtų prisidėti prie Lietuvos vadavimo. Paskiausiai vienas prie Stutgarto gyvenęs vokietis parašė Vliko pirmininkui laišką, kad jis 1947-1951 m. buvo rusų internutas Lietuvoje. Šiaulių apskrityje, tuo būdu gaudamas su kraštu susipažinti arčiau. Ir jis sakosi apie lietuvių tegalįs atsiliepti tik iš pačios gerosios pusės.

Gaila, tiesiog visam Vakarų pasauliui tikrai gėda, — rašo minimasis vokietis H. B., —kad

jis pakenčia dabartinę padėtį ir beveik nepajudindamas piršto žiūri, kaip pamažu, bet tikriausiai žūva milijonai žmonių. Jeigu jiems tikrai rūpėtų tų milijonų likimas, tada būtų surasta ir reikalinga išeitis, nesvarbu, kad ir kokia ji būtų. "Už savo gyvybę tiek aš, tiek ir daugelis kitų vokietų esame dėkingi tikrai Jūsų Tėvynei, nes lietuviui ne kartą padėjo mums ištrūkti iš visokių bėdų ir išgelbėjo mus nuo bado", — baigia laišką minimasis vokietis, dabar tarnaujantis vokietų darbo kuopoje.

DĖMESIO!

Sekmadienį, birželio 8 d., So. Bostone, įvyko LDS Centro Valdybos susirinkimas. Valdyba nutarė LDS 1952 m. Seimą šaukti rugpjūčio 24 ir 25 dd. Šv. Kazimiero lietuvių parapijoje, Worcester, Mass. A. Peldžius, finansų sekretorius, buvo įpareigotas nuvykti į Worcester ir pasitarti su tos parapijos klebonu kun. A. Petraičiu Seimo reikalu. A. Peldžius buvo nuvykęs ir, pasitaręs, oranasa, kad kleb. kun. A. Petraičis Seimui numatytas dienas užgryvė ir pažadėjo sudaryti seimo Rengimo Komisiją iš LDS 7 kuopos.

LDS SEIMAS

prasidės iškilmingomis šv. misijomis sekmadienį, rugpjūčio 24 d.

LDS Centro Valdyba kviečia ankriai ir kuopas išrinkti atstovus ir paruošti pasiūlymus organizacijos gerovei kelti.

Kiekviena LDS kuopa gali išrinkti ir įgalinti į Seimą po vieną atstovą. Kuopos, kurios turi daugiau kaip 10 narių, gali išrinkti po vieną atstovą nuo kiekvienų 10 narių. Apskričiai gali išrinkti po du atstovus. Atstovai turi gauti įgaliojimus su kuopos ar apskrities Dvasios Vado, Valdybos pirmininko ir raštininko parašais.

Pirmadienio rytą, rugpjūčio 25 d. Šv. Kazimiero parapijoje bus atnaušiamos šv. misijos už gyvus ir mirusius LDS narius.

Norintieji gauti daugiau žinių apie Seimą rašykite sekretoriui adresu: MR. A. F. KNEIZYS, 50 Cottage Street, Norwood, Mass.

DARBININKAS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

BY

FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES	PRENUMERATOS KAINA
Domestic yearly	\$5.00
Brooklyn, N. Y.	\$5.50
Half year	\$3.00
Foreign	\$5.50
Amerikoje metams	\$5.00
Brooklyn, N. Y.	\$5.50
Pusmetu	\$3.00
Užsienyje	\$5.50

Stripsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti stripsniai saugomi ir grąžinami tikrai autoriams prašant. Pavardę pasirašyti stripsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

ŠUVIAI BALTIJOJE

ŽAIBINIS KARAS Europos šiaurėje... Sovietai užpuolė Skandinaviją pačioje naujo pasaulinio konflikto pradžioje gilios žiemos metu... Ir Eisenhowerio štabas, susirinkęs Fontainebleau, dalyvaudant ir norvegų bei danų karininkams, pasitęsė žemėlapius, vedė to karo strategiją... Tai buvo tik štabo teorinis žaidimas per praėjusias Velykas.

Žaidimas kai kuriuose švedų sluogsnuose buvo staigmena. Ten laikoma, kad Skandinavijos ruožas karo metu galės būti antreikšmės. Jam pavojus mažesnis kaip 1940 m. Net Eisenhowerio štabo kai kas buvo nuomonės, kad Graikiją ir Turkiją įjungus į Atlanto pakta invazijos smūgis gresia ne sparnams rytuose ir šiaurėje, bet patiems pietams.

Jokie įvykiai Švedijos neišmuša iš neutralumo. Ir tik ginkluojasi ir dar labiau pabrėžia neutralumą, kuris iš tikrų virto pataikavimu Sovietams. Ji ėmėsi iniciatyvos išlaikyti ir kitus skandinavus neutralius. 1949 m. pasiūlė Norvegijai ir Danijai sudaryti šiaurės bendro apsigynimo bloką, kuris galėtų drąsiau spirti tiek vienos, tiek kitos pusės pasikėsinimui į jų neutralumą.

Sovietams prie širdies buvo, kad skandinavai liktų neutralūs. Bet jų propaganda veikė, kad Skandinavijos valstybės savo tarpe taip pat nesusijungtų.

Švedija ir liko saugoti savo politinę nekaltybę, o Danija ir Norvegija stėjo į Atlanto Pakta. Norvegija, pats šiaurinis pakto narys, skubiai stato aerodromus prie Oslo, Gardemoen, Rygge, Lista ir kt., kad galėtų skubiai ateiti pagalba tokio žaibinio karo atveju.

Prie Norvegijos Sovietai gali eiti jūra arba pro Suomiją. Bet spauda pastebi, kad Sovietams į Norvegijos gyvybinius centrus patogiaus pro Švediją. Sovietų šnipų marios Švedijoje, ypatingas jų susidomėjimas švedų Gotlando ir Olando salomis, kurias turėdami gali kontroliuoti Švediją nuo Baltijos pusės; veržlumas pro suomių Alandų salas (ten net savo konsulatą turi), — rodo, jog Sovietų lokys nesirengia pagerbti švedų neutralumo, nesitenkina dominavimu Baltijoje, bet kelia koją ir toliau. Kai min. pirminkas Erlanderis lankėsi Amerikoje, Sovietų spauda ėmė kolyti. Kai šnipams iškėlė bylą, Sovietai pataikė atsakyti šūviais į lėktuvus. Švedai žiūri, kad jų nuolaidos nepatenkins Sovietų. Lokys kiša snukį vis gilyn į medų. Kol galima buvo jo išspirti svetimu medum ir svetimomis bitėmis, lengva buvo tylėti. Bet iš širdies šauksmas: "Pakarti Staliną!" prasiveržė švedams, kai bestija ėmė trinti švediškas biteles.

Ar tas gaivališkas šauksmas duos naują toną švedų politikai, ar "realistinė" politika užčiaups burną ir privers skriaudas toliau ryti, kaip nurijo prieš dvejus metus ir JAV savo lėktuvo nušovimą, priklausys nuo realios jėgos.

Švedai šiuo tarpu turi 1000 lėktuvų, daugiausia sprausminių, po Sovietų ir Britų jie čia pirmoji vietoje. Sovietinio karo laivyno tonazas Baltijoje siekia 325,000, o švedų 98,000. Tai jau didelė pajėga. O kitur realios jėgos dar nėra.

MAZASIS KATYNAS

Rainių miškelio liudijimai

IZ. VALANČIUS

Niekas nežinojo, kada į duris pasibels enkavedistai ir išvės. Suimtųjų artimieji veltui teiraisius bolševikinėse įstaigose. Teisybės nesužinos. Bet žemaičiai buvo tikri, kad Tėlių kalėjime yra slepiami jiems brangūs veidai.

1941 m. kilus karui tarp Sovietų ir Vokietijos, Tėliai girdėjo didelį sujudimą prie kalėjimo. Motorai burzgė — ar tam, kad nuslopintų likvidavimo garus, kaip tai buvo įprasta bolševikams, ar tam, kad suimtuosius išvežtų. O artyn nieko nepileido. Kai triukšmas nutilo, kai raudonieji dingo, žmonės puolė į kalėjimą. Jis buvo tuščias.

Pasklido žinia, kad Rainių miškelyje supiltas naujas, didžiulis kapas. Suplaukė minios. Atkasė 73 lavonai ar lavonų dalys. Paskubom čia suversti, drabužiai sudraskyti, purvini, krauju aptekę, dar švieži krauju. Lyg visa tai būtų nutikę prieš dieną, dvi. Bet pažinti ne visus buvo galima. Veidai sužaloti taip, kad tą patį žmogų prisikyrė sau kelios šeimos.

Čia nebuvo nei diplomatų, ministerių, politinių partijų vadų, nei iš kitos pusės — žmogų.

džių, vagių ar kitokių kriminalinių nusikaltėlių. Čia tik ūkininkai, gimnazistai, darbininkai. Tokie pat žemaičių žemės laudies vaikai, kaip anais laikais, Kražių metais, sugrūstieji į upę ar nagaikomis kazokų užkapotieji.

Tik jų likimas baisesnis ir paslaptingesnis. Neliko nė vieno gyvo, kuris būtų galėjęs išpasakoti, kodėl ir kaip jie virto kankiniais.

Bet jie, visi 73, yra nebylūs liudininkai, nes jų sužaloti kūnai daug pasakė medicinos ekspertams.

Ką jie kalbėjo, surašyta jų ekspertų protokoluose.

1. **Čiužas Antanas** iš Tėlių. Pilvo ir krūtinės sumušimo žymės. Ant kairės kojos žemiau šnario smūgis. Žaizda, kraujas išsiliejęs. Abi rankos užpakalyje surištos. Visos galvos kiaušio suilės sutrūkusios, zonduojant (žaizdų gilumą matuojant) matyti laisvai eina per visą kaukolę, smegenys sumaišyti. Pakiuose mėlynės.

2. **Bubelė Stepas** iš Alsėdžių. Lavondėmė stipriai išreikštos

visame kūne. Abiejų kojų sumušimo žymės. Lyties organas sumuštas, kraujas išsiliejęs. Smakras priveržtas prie kaklo, pažabotas raiščiu, liežuvis iškištas, apatinis žandikaulis nuverstas žemyn. Tarp viršukaulio, pakauškaulio ir smilkinio kaulo yra aštriais nelygiais kraštais žaizda 8 cm. Smegenys išbėgę.

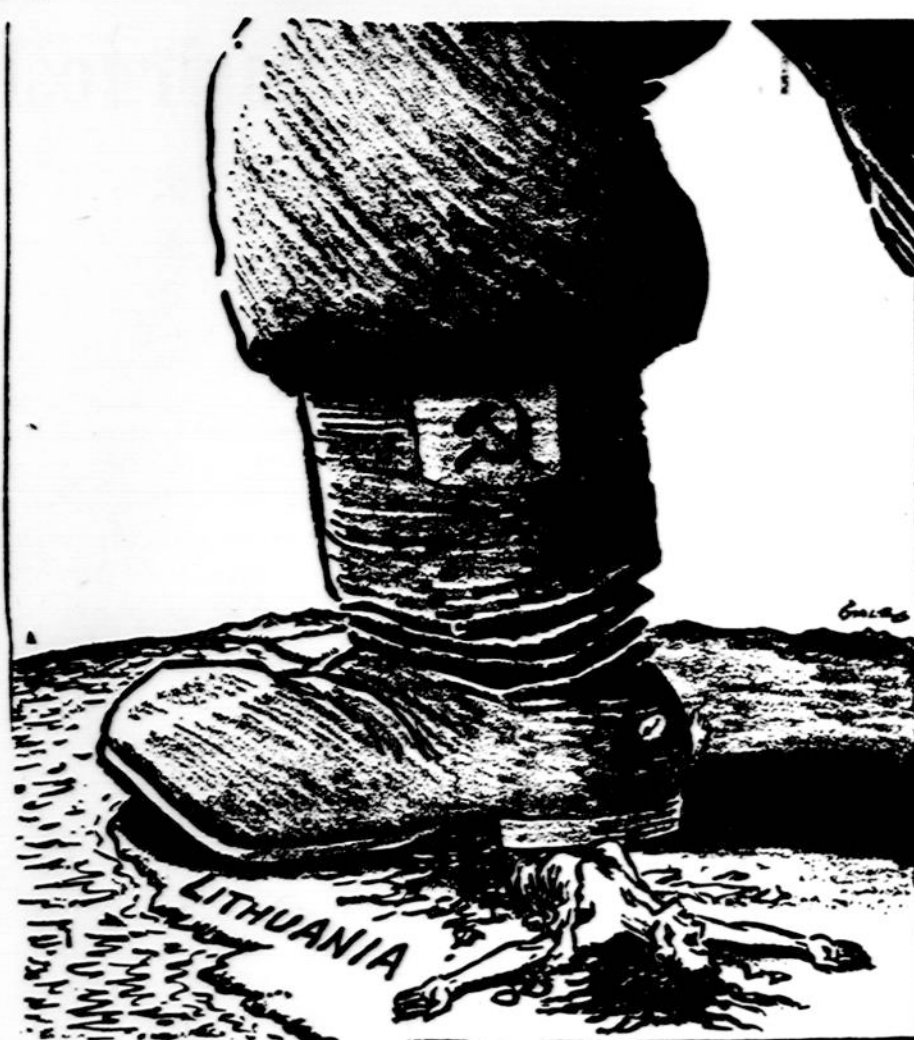
3. **Tarvainis** iš Žarėnų. Nugara menčių srity sužalota. Lyties organai sumušti. Rankos surištos. Ties krūtinkaulio viduriu kairėje pusėje 1 cm. aukščiau spenio dvi šautos žaizdos. Kulky išėjimo angos nugaroje. Viršum dešinio antakio durta žaizda. Dešinėje pusėje per ausį durta žaizda į smegenis. Veidas sumuštas.

4. **Nežnomieji**, neatpažintieji sužaloti dar daugiau. Vienas, tepažymėta protokole Nr. 54: Liežuvis perplėstas ir t.t. Nr. 72: Iš burnos vidaus su durtuvu išmaisyta gerklė. Liežuvis nėra.

Šitie protokolai buvo išstatyti Raudonojo Teroro parodoje. Jie buvo istisai paskelbti "Žemaičių žemėje" 1941 m., be to, buvo išleista atskira knygelė su kiekvieno kankinio gyvenimo aprašymu ir foto prieš kalėjimą. Visi tie mirusiųjų liudijimai sako, kad jie buvo surištomis rankomis, fities ir burnos perrištos, "pažaboti", kad jie buvo spardomi, daužomi, durklais badomi, šaudomi, oda lupama.

Visa tai buvo daroma ne tam, kad suimtaisiais greičiau nušaudytų, bet kad daugiau ir ilgiau patenkintų savo sadistišni pasikonejimą svetima kančia. Jokie praeities kazokai nesuligins tuo sadizmu. Ir ne jų čia darbas. Ar tai nebus darbas tu Stalino mokinių, kurie per visą nepriklausomybės laikotarpį Lietuvos duoną buvo valgę, bet slaptonis savo kruogerių mokytojų dirbę.

Atsimenu, kankinių laidojimo dieną — o tai buvo birželio 28 — ankstyvą rytą kleb. Kun. K. K—gius, MIC, ūkininkas J. N—va ir aš divračiais patraukėme Tėlių link. Alsėdžiuose susijome. Bažnyčioje radome jau trijų jaunuolių, Rainių miškely nukankintų, palaikus. Karstai skendo gėlėse ir žvakių miške. Sužinojom: vasario 16 d. išvakarėse Alsėdžiuose buvo iškabinta trispalvė; NKVD agentai įtarė šiuos tris vyrus, ir už tai jie buvo suimti, ir atsiųdė Rainių miškeliu kankinių eilėje.

Kieno eilė bus dabar?

Tėlių — Alsėdžių vieškely, netoli Dziugo kalno,

radome didelį kraujo klaną. Vėliau paaiškėjo, kad toje vietoje bolševikai sušaudė buvusį Seido progimnazijos direktorių Petrą Sudžį. Jis, neištesėjęs atiduoti bolševikams prievolės iš savo ūkio, buvo suimtas ir laikomas Tėlių kalėjime su kriminaliniais kankiniais. Kilus karui, kriminalistai buvo paleisti. Su jais ir P. Sudžius. Bet pakeliui į namus buvo sušaudytas. Už ką — kas sužinos.

Artėjant prie miesto vis daugėjo žmonių vykstančių į kankinių laidotuves.

Suskambo Tėlių varpai. Po pusvalandžio pasirodė procesija. Dalyvavo Tėlių vyskupijos kapitula, kunigai, kunigų seminarijos auklėtiniai, visos Tėlių mokyklos, organizacijos, valdininkai bei tarnautojai ir minios žmonių. Karstus vežė apylinkės ūkininkai arkliais. Vėžimai buvo kilimais apdengti, berželiais ir žalumynais apkaityti. Kiekvieno karsto gale sėdėjo artimieji. Po pamaldų iš katedros šventoriaus kankinių palaikai buvo palydėti į Tėlių parapijos kapines. Trys, kaip minėjau, buvo jau išvežti į Alsėdžius. Ketvirtas į Pavandenį. 69 pasilikio Tėliuose — iš jų 67 bendrame kape, o V. Pabarčias ir Korzos kūnai atskirame kape. Taip norėjo jų žmonos.

Karui pasitraukus į rytus buvo sudarytas komitetas kapui sutvarkyti ir paminklinei koplyčiai statyti. Jury komisija pri-

ėmė du planus — koplyčiai Rainių miškelyje, kitai koplyčiai kapuose, perkelti į jį kankinių palaikus. Paruosiamieji darbai buvo pradėti, bet atslinkus antru kartu rytų pabaisai, viskas nutrūko.

Čia, Amerikoje, vienas iš žvejų buvo paklaustas apie kankinių kapo likimą. Atsakė, kad bolševikai visa, kas primena kankinius, pašalino, sunaikino ir Rainių miškelyje ir kapinėse. Žmonės apie juos nebekalba, beta slapta kapo lanko ir meldžiasi su viltimi, kad ateis laikas, kada lietuvių kartos rinksis prie jų kapo laisvai.

Kada jie viešai prabils

Rainių miškeliu istorija nėra vienintelė Lietuvoje, o juo labiau Europoje. Tai vienas iš baisių sovietinio režimo išradimų, kurių dėka jau milijonai žmonių nužudyti. Paskutiniu laiku atgijo didelio masto Rainių miškeliu istorija — Katvono kapai, kuriuose nužudyta 12000 lenkų karininkų. Atgaivino tardymą JAV senato nariai. Jų visas tardymas tik patvirtino tiesą, kuri seniai buvo žinoma — kad tai Stalino darbas. Bet iš tos tiesos praktinių išvadų tuo tarpu negali niekas padaryti — kaltininko patraukti į teismą, kaip tai buvo padaryta su hitleriniais žmogžudžiais. Tik tada, kai Stalinas atsidurs Hitlerio padėtyje, galės būti skelbiama Niurnbergo teismo antrojo dalis. Tada oficialiai prabils ir Rainių miškeliu liudininkai.

Karių paminklas Kauno kapinėse

JERONIMO SMUKLĖ

MODESTAS STEPAITIS

(Iš nespausdintos knygos "Būties Pievose")

(tęsinys iš praeito nr.)

Bitė likusi be musiukų ir be medaus neišmanė ką daryti, o ir naktis patvoriais jau atsėlinė. Užsimetė tuščią maišą per petį ir tekina pasileido namų link. Už musėlyno sutiko dainuojančius musinus, kurie grįžo namo pūdydama arę. Tie dar norėjo ją užkalbinti, bet ši, nė žodžio nesakiusi, pasileido tiesiai į pušyną. Atsisėdo ant kelmo ir pradėjo mąstyti, net garšiai su savim kalbėtis. — O dabar, — sakė, — kas bus, gėda tuščiai namo grįžti. Ir verkė, kad net pušynai klausėsi sustingę, verkė ligi paskutinės ašaros.

Ir nyku darėsi vienai pušyne. Rodėsi šešėliai paslaptingi: ilgais ragais, riestomis iltimis, smailiomis uodegomis maurodami artinosi iš visų pusių. Atsisisto

akys vaizdai girdėtų pasakojimų apie pakaruoklius, kurie visus gandydavę staigiai iškišdami barzdą iš po žemės ir vėl ją įtraukdami. Ypač lindo galvon tas baisusis voras, apie kurį buvo girdėjusi iš senelės, kai toji vakarais megždama pasakodavo.

Gyvenęs labai senas, nedoras ir didžiai šykštis voras. Turėjęs gražų sodą. Obuoliai augdavę raudoni kaip bruknės, bet niekam nevalia buvę nė pažiūrėti, o ką jau ir bekalbėti, jei kas būtų norėjęs nusikinti. Susirgęs mažesnysis kirvarpienės vaikas ir nieko kito negėdėdavo kaip tik raudono obuolio. Motina, vis motina. Ėjęsi prašyti, bet kur tau. Išlojęs ir pasakęs: — Griaužk sausą medį!

Sužinoję visi baisiai pasipiktino, o vienas širšinas tiesiog

pasakė: — Rukštėlė, jei taip, įlįsi pro tvorą, nukrėsi visus ir dar šakas nulausysi!

Širšinas kaip bematant persirito per tvorą, pasispjauė rankas ir čiupęs pirmą obelį supurtė taip, kad ir lapai nubiro. Tvėrė ir antrai už storosios šakos, bet tuo tarpu atsilėso iš užpakalio senis voras ir vožė kaup-tuku širšinui tarpupetį. Tas žnektelėjo žemėn, o senis į susirio ir įsakė pakarti.

Už kiek laiko širšiną surištą nutempė po pušim. Atėjo pats voras užsirioglingas ant senos, raišos ir žvairios varlės, be balno ir be kamany. Širšino veidas buvo apžėlęs, bet akys — ežerai saulėleidy. Neleidęs kokiems kilpos ant kaklo užnerti, sakėdamas: — Bjauros rankos, nedavė motinai raudono obuolio, kad sergančiam kūdikui parneštų! Pats užsirišęs. Ir kai voras reikalavęs, kad tartų pakuti žodį ir visiems pasakytų, idant niekas daugiau nedrįstų žengti jo sodan, jis tepasakęs: — Sienas!

Dabar bitė matė aiškiai širšiną tabajolantį po šaka. Dūsliai gargaliavo, moskatavo kojomis, lyg norėjo jai ką sakyti, bet liežuvis ištyęs nusiviro vie-

non pusėn, o išverstose akyse, tartum kancios lauke, kovėsi mirtis ir gyvenimas. Juo labiau ji mērėsi, tuo daugiau kabėjo pakaruokliu: visi nekalbi, visi kėčia, dar visi truputį kruta. Ir jos musiukai, vaisyti medum, dar meduotais snukučiais, ir tie jau pakarti, ir kas baisiausia, kad visų akys atsigrėžusios į ją, lyg didžiulis žvaigždynas, maldauja išmaldos — pasigailėjimo.

Ir staigiai bitei pasirodė, kad iš visų akių pasidarė tik viena akis, kuri pušies vagotu kamienu leidosi žemėn. Lėtai žengė ir joje jau nebuvo nei skausmo žymių, nei išgąsčio, nei baimės — tik nuostabus gerumas. Pati bite šoko jos pasitikti, norėjo paklausti iš kur ji ateinanti. Pakižo ranką ir prašė lipti ant jos, o kai užlipo — buvo tik pušies sakai.

Aidėjo pušyne bitės juokas, o pušys šnabždėjo: — Klausė-mės jos verkimo, pasiklausykime juoko, kuris kietesnis?

Bitė ilgai žiūrėjo į pušį sakus: geltoni, skaidrūs — kaip gintaras. — Tuščia negrįšiu, — ir šoko rinkti sakų. Kaip bema-tant maišas vėl buvo pilnas, vos

galėjo užrišti. Vargais negalais užsiritino ant pečių ir niūniuodama linksma dainelė lingavo namo.

Pro duris su maišu netilpo, o nusiimti ir negalėjo — prikišęs prie nugaros. Visai mėgino ir net pyktelėjusi sukiškė: kad tave kur derva! Kitos bitės, išgirdusios brazdančią durų, pravėrė ir mustebusius išsižiojo — tokio maišo nė viena dar nebuvo parnešusi, toks didelis.

O bite pradėjo: — Tik padėkit nuimti, net suplukau betempdama, nuo prakaito it kepte prikepo. Truputį susivėlinau, mat einu ir žiūriu, pakelė je besitaisą du keturlapiai dobilai žydyti. Man tik dinkt galvon, — palauk! Pasislėpiau už lapo, nemirkčioju, nė nekvėpuju. Vos tik dobilai sukydė, aš drykt ant žiedo ir rėškė medų maišan. Kad būčiau turėjusi didesni maišą, ką čia, nė pusės nesusemčiau. Eidama namo visą kėlą pirštu graužiaušiai, taip tu man neateik galvon palikti kokį ženklą, galėjau lapą palaukti ar kokį šapą įsmeigti. Rytot būtume nubėgusios visas būrys. O dabar joku būdu nerasciau tos vietos, labai klaidi, o dar ir prieblanda buvo.

Bitės negalėjo niekaip atsis-tebėti jos pasikėsimu ir dar ilgai būtų vėpsojusios, bet ji atsisprąsė, esanti pavargusi, norinti apsiprausti ir susitvarkyti su medum, o paskui eisianti gulti. Dar paprašė, kad laistydamos gėles neužmirštų palieti ir jos rūtas, mačiusi visas palinkusias.

Visos sutemose išdundėjo į darželį, o ji spruko kamaron ir vikriai išpilstė sakus į kitų medų — į savo nė lašelio. Paskui nuėjo gulti ir sapnavo. Jai rodėsi, kad visų medus pavirgęs į sakus, tik jos ne. Visos bitės labiau verkusios, o ji pasakiusi: — Aš radau du keturlapiu dobilu. — Pro kitas prasiskversiu labai šlykšti senė ir ėjęsi artyn. Už nulepusių lūpų kyšojo vienas dantis, plaukai nutrušę ir sutaršyti, o akys gestančios. Sakiusi: — Parodyk man savo delną! Ar niekas nenužengė?

— Senė ilgai vėpsojo į delną ir kažką skaitė pusbalsiu. Jos akys dar labiau prigėso, kaktoje gyslos išsitempė ir nukarusi apatinė lūpa tabalavo, tartum neuždaryti vartai, vėjo daužomi. O aš taip bijojau, kad kitos nuprastų, ką ta senė sau

po nosim šneka. Gerai, kad tas palūpis taip juokiant virpėjo, kaip mintuvė. Visos pradėjo iš juoko prunksti ir nė nesiklausė senės. O ji žvelgė man tai į akis, tai į delną ir vis sakė:

— Ne dobilas, ne dobilas!

Paskui, rodos, kitos apstojo mane ruti ir klausinėjo, ką senė man taip ilgai ir susijaudinusi pasakojė. Aš taip greitai, lyg iš rašto, pasakiau: — Kai ji buvo jauna ir norėjusi rasti keturlapį dobilą bežydynt. Išbėgijusi visas pievas, bet niekur neužtikusi. Kartą lipusi į aukščiausią liepą, ar iš ten nepamatysianti, bet vėjai nulaužė šaką, tr. krisdama ant viksvos susižeidusi savo veidą. Nuo to laiko daugiau nė nemėginusi ieškoti. — Aš neradau, — sakė, — tu būsi laiminga!

Visos sužiūro į mane, o paskui, pažvelgusios į senutę, pasakė:

— Vargšėlė, nerado.

Nubudo bitei prakaito išmūta ir pasakė: — Gerai, kad tik sapnas! Niekad daugiau į Jeronimo smuklę kojos nekelsiu.

Užsidėjo šalto vandens lašą ant kaktos, apsisvertė ant kito šono ir vėl užmigo.

Laukimo ir pasiruošimo dienos

Partizanų sukilimas Kaune 1941 m.

(Tęsinys iš praeito nr.)

Sovinių dar mums neužtenka; reikia rimtesnių ginklų. Išsiviečiu daugiau vyrų, sudarom 20 vyrų įgulą. Savanoriai išeina pamedžioti ginklų. Atima iš rusų kareivio šautuvą, kuris atiduoda nesipriešindamas. Kitas parneša visą pusmės granatą, iš kareivio, ant šaligatvio miegančio. Pradžia yra.

Štambina Vyr. Stabas: prašo gelbėti Vytauto Didžiojo tiltą nuo susprogdinimo. Išeinu žvalgybon. Kareiviai masiškai grįžta nuo Marijampolės, perėję per tiltą tuoj grįžta poilsui Nemuno dešiniajame krante. Surandam, kad sprogdinimo laidas veda į protestantų bažnyčios kiemą. Bet kiemas pilnas kareivių, negalima įeiti. Nutariam palaukti nakties ir tada nukirpti laidus. Grįžtu į nuovadą.

Skambina Vytautas iš Zaliakalnio. Parneša, kad su radijo stotimi viskas tvarkio, liepia klausyti transliacijų, skelbiama vėl Nepriklausoma Lietuva, skelbiama Aktyvistų Fronto sudarytojų vyriausybę, leidžiamas Lietuvos Himnas.

Mane iškviečia į Vyr. Aktyvistų Stabą. Jiems trūksta žmonių, nes dauguma užimti radijo stoties gynimu. Su šančiais ir Panemune nutirko ryšys. Mane prašo vyksti išvalgyti Zaliąjį tiltą ir, jei galima, gelbėti nuo susprogdinimo. Gaunu dar vieną žmogų ir vieną granatą. Vykstam panemuniui. A-

leksote dega kuro sandėliai. Didelis sprogimas ties aerodromu. Priartėjus tiltą, mano prietelius sakosi negalįs toliau eiti, labai koją skauda. Einu vienas. Iš geležinkelio pasimu kepurę ir kūjį ir artėju prie tilto, tikrinamas bėgius. Laidai atvesti apie 300 m, baterija įkasta žemėn, prie jos sėdi du kareiviai. Aplink taip pat pilna kareivių. Laidą nukirpti neįmanoma. Pranešu Stabui ir vėl grįžu į senamiestį. Užėinu į Centrinį Paštą. Pro šalį baltu arkliu joja rusų karininkas. Staiga nuo pasto rūmų laiptų pašoka gimnazistas, atkišęs dirbtinį pistoletą įsako karininkui nultipti nuo arklio ir eiti atgalios. Karininkas sumišęs paklauso, o gimnazistas užsėda ant arklio ir išdidžiai nujoja link Iguolos bažnyčios. Tas vaizdas mane nustebino: Lietuvos himno garsai tam gimnazistui atėmė bet kokią baimę...

Pavakare vėl susirenka vyrai į nuovadą. Parneša liūdną žinią: ties prezidentūra politrukas nušovė jauną partizaną "Grandis" korporantą A. Zyvatkauską. Kiti parsivaro keletą komjaunuolių, kurie buvo sugauti bėpeliams ar terorizui. Patalpinami į nuovados daboklę. Studentas I. su grupe užėmė prezidentūrą, ten įsteigiam pastovų postą. Sutemsta. Užsibarikaduojame nuovados duris. Eina bausios žinios, kad nuo Jonavos grįžta rusai. Ka-

reiviai vis dar traukiasi. Savanoriai išeina ginklų pamedžioti. Du maišus šautuvų pasiūnčiu į Mickevičiaus gatvės kalėjimą. Nors visi žinojo, kad naktį kareivis į kiekvieną civilį gali šauti, tačiau niekas nesusvyravo. Studentą B. pasiūnčiau nukirpti laidų, nuo Aleksoto tilto į protestantų bažnyčią. Po kiek laiko B. grįžta ir raportuoja:

— Džie, nupjoviau gal kokį dešimtį laidų, ir vis dar jų yra. Norėjau pūrciti prie baterijos, bet užlipau ant miegančio kareivio, tai maniau, kad tas mane praris...

Po pusvalandžio susvyravo namas, baisus trenksmas — Vytauto Didžiojo tiltas išlėkė į padanges. Matyti, B. tamsoje neatsekė tikrojo laido.

Jauni, pasiaukojimu ir nepalaužiama drąsa dega vyrai rinkosi į Kauno senamiestio partizanų stabą. Be jokio svyravimo jie vykdė visus uždavinius, nors mirtis ir grėsė kiekvienam žingsnyje. Gatvės dar buvo pilnos politrukų ir kareivių.

Ties Rotušės komunistai pradėjo plėšikauti. Partizanai tuoj juos išvaikė. Vienas partizanas buvo sužeistas. Kartu su juo gabenio ir kitus sužeistus partizanus į buvusią Žydų ligoninę. Pirmadienio pavakare gauname žinią, kad

per kautynes Aleksote sunkiai sužeistas leitenantas Dženkaitis.

Manydamas, kad rusai jau pasitraukė, likučius pradėjo ap-

Ir jiems sapnuoja karo žygiai

šaudyti. Į susisaujamą atsiliepė rusų dalinys, stovėjęs ties Vytauto Bažnyčia. Negausų partizanų būrį rusai pradėjo supti su tankais. Partizanai taip stipriai laikėsi, kad masės rusų, kurios išėjosi dešiniajame Nemuno krante, pradėjo trauktis. Tačiau prieš kulką kludė Dženkaitį. Ilgą laiką negalėjome suteikti pagalbos. Jis gulėjo paslėptas krūmuose, kol kitą rytą buvo perkeltas į buv. Žydų ligoninę. Buvo viskas padaryta, kad būtų išgelbėta šio didvyrio gyvybė, tačiau — jis mirė.

Apie 15 kartų komunistai kartu su politrukais mėgino įsiveržti ir padegti Kauno senamiestio Lietūkio sandėlius, pilnus visokių turtų, tačiau partizanai visus puolimus atlaikė.

Didžiausias rūpestis partizanams buvo išgelbėti P. Vileišio tiltą per Nerį. Vilijampolės partizanai buvo įpareigoti tik žvalgyti ir vengti bent kokios atviros kovos su rusų daliniais, tačiau jų drąsa ir kovingumas vestė vedė į mūšius.

Pirmadienio rytą vienas buvęs policininkas buvo pasiūstas išvalgyti P. Vileišio tiltą, nes tuo metu jau buvo matyti ant tilto sukrautos sprogstamosios medžiagos dėžės. Nors abiejose tilto galuose stovėjo stiprios rusų sargybos, tačiau partizanai drąsiai nuėjo iki trečdalo tilto, surado tamų laidą, vedantį į sprogstamosios medžiagos dėžes, ir jį nukirpo.

Tiltą išgelbėjęs, žengė kelis žingsnius atgal, bet čia pat nusiviro nuo rusiško automato kulkos.

Vienas leitenantas, veikęs Zaliakalnyje ir su Senamiestiu neturėjęs ryšio, apsikasė su kulkosvaidžiu kalno šlaite. Iš ten per lentiūvės stogus galėjo kontroliuoti visą tiltą. Jis išvaikė masiškai per tiltą besitraukiančius rusų kareivius, sustabdė visą judėjimą. Rusai keletą kartų iš Vilijampolės mėgino veržtis per tiltą, tačiau jo kulkosvaidžio ugnis privertė juos trauktis.

Ugniavietę pastebėję vienas politrukas, prisiliaužė prie apkaros ir nukovė.

Nė vieną minutę neišleidom tilto iš akių. Kas valandą buvo siunčiami 8 žmonių būreliai išvalgyti ir, reikaliui esant, šautuvų ugnimi sustabdyti judėjimą. Tris kartus buvo nukirpti

visi per tiltą einą laidai, kurių buvo 6 poros. Tačiau nebuvo tikra, ar nukirpta tikrasis laidas, ar rusai kitokiu būdu neišsprogdins tilto. Pasikviečiau Vytautą iš radijo stoties. Jis buvo sprogdinimo specialistas. Jį keli vyrai nuvedė į lentiūvę, ir jis ten surado, kad laidas yra įkastas į žemę ir sprogdinimo baterija paslėpta kažkur malūne. Atkasti laidą buvo neįmanoma, nes kiekvieno momento rusai galėjo apšaudyti.

Nustojus viršum lentiūvės kulkosvaidžiui tarškėti, įskaičiuo ant tilto neužleisti jokio žmogaus, kad kartais kas tiesioginiu būdu nepadegytų sprogstamosios medžiagos. Šeši vyrai išsidėstė Neris pakrantėje ir per visą dieną šaudė į tiltą. Viena pamaina, grįžusi į būstinę, atraptavo:

— Per mūsų budėjimo valandą tris kartus po du rusus mėgino užžinti ant tilto iš Vilijampolės pusės ir vienas civilis iš Zaliakalnio pusės, bet apšaudžius tuoj grįžo atgal. Beaudant pro mus pražygiavo 12 rusų kareivių, matyt, paklydusių siaurose senamiestio gatvėse. Jie kartu su saviimi stūmės mažą patrankėlę.

— Ar jums nieko nedarė? — Jie tik sumišę paklausė kelio į Maskvą...

Partizanai J. norėjo dar iš rusų atimti patrankėlę, bet sudraudė, nes rusai buvo gerai ginkluoti.

ANTRADIENIO RYTĄ

buvo atkastas laidas, einąs iš lentiūvės į tiltą, ir nukirptas. Kai viskas buvo sutvarkyta, du partizanai nuo Kunigų Seminarijos atvedė vieną vokiečių kareivį, kuris slapta buvo atsiųstas gelbėti tiltą...

Per P. Vileišio tiltą dar tą pačią dieną prasidėjo judėjimas. Jis buvo partizanų rankose. Per jį vaikščiojo mūsų tvirtos sargybos.

Vėliau, kai eidavome per P. Vileišio tiltą, pagalvodavome: kaip mieliai kovota ir rizikuota gyvybė dėl to plieno milžino, jungiančio Vilijampolę su Zaliakalniu ir Senamiestiu.

Ir tie, kuriems kovoje nusviro galva, kurie prie laisvės aukuro sudėjo brangiausius aukas išaugo mūsų akyse kaip didvyriai. Ir jų atminimas lyg žibintą švies į tamsią naktį, į mūsų kovos kelią už laisvę.

Leit. K. Ziogelis

kai. Valgykla buvo pustuštė, nes studentija buvo išvažinėjusi, o kurie dar liko Kaune, dažniausiai naujomis vietomis apirpinti, valgė "Lokyje" ar kitoje panašiose valgyklose. Nuostabiai nieko nematyti iš pažiūros, ir aš atsisėdau užkasti, nes jaučiau nepaprastą nuovargį.

Prie mano staliuko, kepurę po ranka pasikisęs, atėjo kažkoks kaimo darbininkas ir tyliai paklausė:

— Drauge, ar man kartais neparašytum prašymo vietai gauti. Buvau mūšęs, pasakė: atnešk prašymą ir gyvenimą visą surašyk.

Pažadėjau. Mano naujasis pažįstamas buvo kažkur nuo

Kėdainių. Pasirodo, jis norėjo gauti darbo milicininku. Parašiau jam prašymą, parašiau ir jo gyvenimo aprašymą, kur jis suminėjo visus savo nuopelnus komunistams. Ten pasakojosi jis, kaip platino atsisaukimus ir panašius niekučius. Jis norėjo dar vieną kitą apylinkės žmogų įskusti, bet radau budą jį atšnekėti. Ir jį tai vietai galys rekomenduoti drg. Baronas, kurį 1941 m. vokiečiai Kaune pakortė kaip sadistinį enkavedistą.

Tuo metu man toji pavardė dar buvo nežinoma, tik iš to kaimo darbininko sužinojau, kad minimasis esąs didelis komunistų veikėjas ir "liaudies priešus bei kitus fašistus" padėdąs į vietą (kalėjimą).

(b. d.)

Zendzian's ASHMONT SERVICE STATION

238 Millbury Street

Worcester, Mass.

Tel. 2-9330

E. L. DAUPHINAIS, INC.

160 WORCESTER ST.

NO. GRAFTON, MASS.

HEALY & SULLIVAN, INC.

Distributors of

HARVARD

BEERS-ALES

1 Congdon Street

Worcester, Mass.

Tel. 46857

ANDERSON - WILLS, INC.

Hudson Sales and Service

209 So. Broadway

Tel. 2-8261

Lawrence, Mass.

SADICKS' HARDWARE

Millbury Street

Worcester, Mass.

Tel. 6-0842

SCRIMGEOUR ELECTRIC CO.

Electric Contractors & Engineers

41 Central Street

Worcester, Mass.

Tel. 6-4337

A. F. WARD & SONS

SUPER MARKET

124 June Street and Chandler

Tel. 4-7356

Worcester, Mass.

MARR-OIL HEAT CO.

GOULD OIL BURNERS

with the Shell Combustion Head

Fuel Oil—Range Oil and Burner Service

28 Charles St.

Tel. 7-5681

Worcester, Mass.

BENSON—WOOD

MOTOR TUNE UP

Brakes Relined—Wheels Aligned and Balanced

367 Park Avenue

Worcester, Mass.

Tel. 3-4488

Tėvai Pranciškoniai

Prie savo vienuolyno Kennebunk Port, Maine,

NUO LIEPOS 1 D. IKI RUGPĖČIO 5 D.
atidaro

BERNIUKŲ STOVYKLĄ

Vieta graži — prie pat Atlanto vandenyno; geras maistas, gražus lietuviškas auklėjimas.

Norintieji galės pasilikti iki rugpūčio 10 d. išskilnių, vadinamų "Lietuvių Diena."

Is New Yorko ir apylinkių berniukai bus nuvežti automobiliais, susitarus is anksto su Kennebunk Port vienuolyno viršininku.

SAVAITINIS MOKESTIS — \$20.00

Visais stovyklavimui reikalais kreipkitės:

REV. SUPERIOR
Franciscan Monastery — Kennebunk Port, Maine

MOTERŲ PASAULY

UŽDAROS REKOLEKCIJOS

Jau ne vieną kartą pastebime laikraščiuose trumpas žinutes: ten ir tada ruošiamos uždaros rekolekcijos moterims ir mergaitėms. Net atskirai — trenirėms ir senesniosios kartos atėvėms lietuvėms. Šį gražų darbą beveik pastoviai varo Nekalto Prasišėdimo šv. M. Marijos Seserų Putnam, Conn. Štai ir birželio pirmomis dienomis buvo tokios rekolekcijos trenirėms, kurias vedė prof. Yla, o vėliau, 13-15 birželio, senesniosios lietuvės, jas vedė Tėvas K. Butkevčius, O.F.M.

Senosios kartos lietuvės moterims ir čia gimusioms dukroms jau eilę metų rekolekcijas irgi ruošia Nukryžiuotojo Jėzaus Seselės Brocktone ir Pennsylvanijoje.

Tačiau daugeliui moterų, kurios dar nei sykio nedalyvavo tokiose rekolekcijose, ne visai aišku, kuo jos skiriasi nuo paprastų rekolekcijų, kurios įvyksta kasmet parapijų bažnyčiose? Todėl dažnai ir sakoma: "Šiomet jau atlikau rekolekcijas savo bažnyčioje." Tai ką gi beveik antrą kartą? Tiesa, tai "minimumas", kas priklauso Dievui, šiaip taip stengiamės atlikti, bet daugiau ką įsipareigojome — nesame linkę.

Uždaros moterų rekolekcijos yra ypatingai vertingos daugeliui atvejų.

1) Pasitraukti iš kasdieninių pareigų

Nors trumpam laikui paprastai esamos sąlygos porai dienų išvykstante iš namų. Taigi, atsisveikiname su įprastom pareigom, kokios yra šeimoj ar šiaip darbe. Tai uždaros rekolekcijos yra ne tik dvasinio susikaupimo, bet ir fizinės atvargos tarpelis.

Pasitraukimas iš namų moterims yra pats sunkiausias dalykas, ypač toms, kurios turi didesnę šeimą. Atrodo, kad be rūpestingosios mamos net pora dienelių labai sunku išsiversti. Tačiau vieną 5 vaikų šeimoms motinai girdėjau sakant, kad tos dvi dienos, kurias ji praleidžia rekolekcijose, suka-

R. P.—NĖ

pta daug vidinių jėgų ir jas su procentais vėl grąžina savo šeimai. Taigi, šeima jokių nuostolių neturi. Be to, čia vėl tenka prisiminti, kaip lengvai kai kurios atitraukia iš šeimos pasisvečiavimui arba šiaip pramogoms.

Moters darbas, susidedantis iš 2 dalių: darbo fabrike ir įvairios ruošos namuose, be galo išsemia jėgas. Gal dėl to perdidelio įvargimo čia žmonės ieško visokių progų išsiblaškymui. Laikinas pasitraukimas nuo kasdieninių rūpesčių yra svarbi sąlyga, norint geriau įsigilinti į rekolekcijose gvilde namus klausimus. Čia laikomasi išorinės tylos, tuo būdu lengviau atgauti ir vidinę ramybę. O tai ir yra sėkmingų rekolekcijų pagrindinė sąlyga.

Kam teko būti rekolekcijose Putnamo seserų namuose, jau žino, kokių jausimų nuosirdumu dvelkia visa aplinkuma. Seselės stengiasi visa taip paruošti, kad rekolektantėms būtų patogus ir miela. Ypač dabar joms palengvėjo reikalai, nes perėjais metais buvo įrengtas atskiras namas.

2. Svarbiausias ginklas

Uždaros rekolekcijos yra maldos dienos; atstatymas taikos su Dievu per sakramentinę malonę bei maldą. Moteris — šeimos širdis, turėdama pati daugiau gaivios šilumos, jos per teiks ir šeimai. Taigi, ta pilkoji kasdienybė nebus tokia sunki, jeigu ją nukaidrinsim dieviškąja šviesa.

Geriausią priemonę pagelbėti mūsų kenčiančiai tėvynei yra maldą. Juk tuo tarpu nieku kitu padėti ir neįmanoma.

3. Rūpinieji klausimai

Uždaroje rekolekcijoje gvilde namais klausimai, kurie pritaikinti rekolektančių amžiui, išsilavinimui ir jų gyvenimo sąlygoms. Čia taip pat yra proga gauti atsakymus į įvairius rūpinimus klausimus. Tam reika-

lui paprastai skiriama atskira konferencija. Neseniai praėjusį karą suardė daugelį šeimų, perskyrė artimuosius, daugelį įstūmė į nusivylimą ir sielų paliko visokeriopų žaizdų bei abejonių. Tad ypač trenirėms uždaros rekolekcijos gali būti tikra dvasinio gyvenimo gydykla.

4. Paūgėkime!

Uždaros rekolekcijos daugeliui padės pagilinti žinias religiniuose klausimuose. Tai nėra naujiena, kad pasitaiko žmonių, kurie, išėję aukštuosius mokslus, religiniuose dalykuose ne daug tenusimano. Pav., šv. mišių aukos vertė ir jose dalyvavimas daug kam nėra pakankamai aiškūs. Anot patarlės — mokytis niekada nevēlu. Todėl išnaudokime progą ir šioj srity, — paūgėkime! Kas nežengia pirmyn, tas eina atgal. Ypač tas posakis tinka, kai kalbame apie dvasinę pažangą. Mes labai uoliai tobuliname savo būties, įsigyjame paskutinius technikos laimėjimus virtuvės įrengimui ir t.t. Visa tai geri ir nepeiklini dalykai. Bet vis dėlto tai yra laikinojo gyvenimo reikalai. O, kad mes su tokiu pat uolumu parodytume rūpestingumą amžniesiems sielos reikalams!

Trenirės vargai ir sunki kova už būvį mus gerokai atbukino ir nustelbė domėjimąsi aukštesniais dalykais. Tačiau netenka abejoti, kad mes būsim pakankamai budrios ir nesileisim, kad dulkės apneštų tas vertybes, kurias išsaugojo ir brangi mūsų seneliai.

Frances Perkins prez. Trumano paskirta Civil Service komisijon. Ji dalyvavo Ženevoje Tarptautinėje Darbo organizacijos konferencijoje.

MOTERIS RAMUMAS ĮVEIKĖ BANDITĄ

Danijoje, Kopenhagos stotyje, išleistas traukinys, žmonių praretėjęs. Kasininkė prie lango liko viena. "Saukite visai ramiai!", pasakė ji užsimaskavusiam vyriui. Ji buvo taip rami, jog rodėsi, kad ji ją atgręžtas koks vaikiškas žaisliukas, o ne ginklas. Kai vagisius dar šūkterėjo "Rankas aukštyr! Atiduok pinigų!", ji ne tikai rankų ne kėlė, bet dar jam pasakė: "Aš turiu taip mažai pinigų, jog nėra ko jums nei duoti." Banditas užsispyręs reikalavo savo ir graso šauti, bet jo ranka drebėjo. "Aš manau, — aiškino toliau kasininkė, — jog jums neverta mane nudėti dėl tų kelių nusisusių kronų". Ji taip įtikinamai ir nei kiek nesijaudindama kalbėjo, jog banditas apsisuko ir dingo. Tada kasininkė uždarė pinigų dėžutę su 1700 kronų ir šūkterėjo policiją.

Didž. Britanijos karalienė Elžbieta II pirmą kartą istorijoje kaip pulko vadas ant cirkaus žirgo prie Buckingham rūmų savo gimtadienio proga priima įvairių kariuomenės dalinių parada.

NEATSILIEKA IR MOTERYS

(LAISKAS IS AUSTRIJOS)

Nors moteris jau seniai įrodė savo sugebėjimus moksle, mene bei politikoje, tačiau kai kurie žmonės tokiais nudėvėtais argumentais, kaip, pvz., kad moterų tarpe nėra tokių garsenybių kaip Beethovenas, Šopenas ar Dantė, grindžia pažiūrą, jog moteris dėl savo dvasinių ypatumų netinką kūriniams darbu. Kai jiems suminimi Nobelio premijos laureatės Pearl Buck, Gabriele Mistral ir kitų garsių moterų vardai, jie jau nusileidžia, jog mense gal ir moteris esą kiek pasireisčiusios, nes esą menas remiasi ne protu, bet jausmu, taigi esmėj labai artimas moterų prigimčiai. Tačiau tvirtina, jog mokslo srityje moteris labai mažai pasireisiki.

Kad tokia nuomonė yra klaidinga, nesunku įsitikinti, vien tik pasiekus spaudoj išskeliamus moterų darbus bei laimėjimus, kurie prisideda prie žmonijos pažangos visose srityse, neišskiriant nei technikos. Nors net pažangiam Vakary pasaulyje moteris tik paskutinį šimtą metų turėjo su vyrais lygias teises, kurios jas įgalino siekti mokslo ir reikščių viešajame gyvenime. (o kad kur, pvz., Šveicarijoje, net dabar dar neturi net balsavimo teisės), tačiau per tą palyginti trumpą laiką jos sugebėjo pasiežmėti įvairiose viešojo gyvenimo srityse, o mokslinėje moteris šiandien nėra jokiam civilizotame krašte retenybė. Kiek daug moterų dirba mokslinį darbą, parodo net tokio nedidelio ir šiandien tokiose sunkiose okupacijos sąlygose gyvenančio krašto kaip Austrija pavyzdys.

Vienos radiumo tyrimo institutui vadovauja ne kas kita, kaip prof. Berta Karlik. Institutas bendradarbiauja su 12 institutų, o šalia savo tiesioginio darbo prof. Karlik vadovauja ir Austrijos akademikų sąjungai, kuri turi 500 narių. Žymiausia austrė fizikė yra prof. Lise Meitner. Šiuo metu dirbanti Stockholme atominės fizikos srityje, Dr. Mariett Blau dirba šioj srityje Amerikoje. Prof. Francisca Seidl nuo 1942 m. dėsto Vienos fizikos institute. Grazo universitete docentė Angelika Szekely de Dobad dėsto eksperimentinę fiziką, o Innsbruke doc. Erika Cremer fizinę chemiją ir doc. Maria Brandstatter farmakognoziją.

Mediciną moteris yra ypa-

tingai pamėgusi. Neminint jaunųjų, vien tik Vienoje yra trys patologinės anatomijos specialistės — doc. Carmen Coronini — Cronberg, doc. Irmdrid Obiditsch-Mayer ir Dr. Aleksandra Piringer. Prof. Carla Zawisch — Osenitsch, pirmoji moteris Austrijoje gavusi ordinario profesoriaus titulą, veda histologijos — embriologijos institutą prie Grazo universiteto. Tame pat universitete dėsto ir prof. Dora Bohrer.

Istorijos ir filologijos mokslininkų eilėse austrai turi irgi visą eilę moterų. Erna Petzelt, nuo 1932 m. vidurinių amžių ir ūkio istorijos profesorė Vienos universitete, šiandien vedanti ūkio ir kultūros istorijos seminara, yra pasižymėjusi ne tik savo gausiais raštais, bet ir paskaitomis Italijoje (1949) ir JAV (1947). Jos fakulteto kolegė prof. Herzog — Hauser nuo 1932 m. dėsto klasinę filologiją. Ji ypatingai žinoma kaip mitologijos ir religijų mokslo specialistė. Klasinę archeologiją Vienoj dėsto doc. Hedwig Kenner. o Innsbruge doc. Erna Diez. Orientalistikoje dirba privatdoцентė Marie Hoefner, Gertrud Thausing, Margaretė Faulkner ir Dr. Herta Macholm. Dr. H. Falkner yra dalyvavusi keliose suksiose Afrikos tyrinėjimų ekspedicijose.

Psichologijos srityje austrės yra išvariusios taip pat gilią vągą. Dr. Sylvia Bayer-Klimpfinger yra psichologijos docentė Vienos universitete. Ji yra parasiusi visą eilę studijų apie tyrimo ir stebėjimo metodus, apie sielos raidą nuo vaiko ligi suaugusio ir kitais klausimais. Innsbruge universitete dirba psichologijos srityje prof. Francisca Mayer. Vienos universitete Dr. Margaretė Weninger nuo 1948 m. dėsto fizinę antropologiją.

Aktingai austrės reiskiasi ir botanikos mokslo srityje. Prof. Elise Hofmann Vienos universitete dėsto paleobotaniką, o doc. Lotte Reuter ten pat skaito augalų anatomiją ir fiziologiją, gi doc. Elizabeth Woess-Tscher-mak augalų sistematiką.

Dr. Hoefer yra išleidusi istorinę arabų kalbų gramatiką. Slavų filologija Grazo universitete dėsto Siglinda Sadiuk.

Pažymėtina, jog Austrijos moteris yra įėjusios ir į iš tradicijos laikomus gynai vyrų srities dalykus. Prof. Sibille Bolla de Czafor — Jabbahaza-

Vaikų priežiūra ir mirtingumas

Atėities istorikai 20 amžių galės pavadinti vaikų amžiumi, nes niekada tiek daug gero nepadarėta vaikams, kaip prieš 50 metų susidomėta vaiku — kūdikiu. Anksčiau ir vaikams buvo taikomos tos pačios suaugusių taisyklės. Nepilnamečiai nusikalčiai buvo baudžiami pagal suaugusių įstatymus, kišami į tuos pačius kalėjimus. Našlaičiai buvo priklaudžiami senelių ir invalidų priežiūrai.

Dar 1915 m. iš 1000 vienerių metų kūdikių mirė 100, nuo 4 iki 14 m. mirtingumas buvo 44.

1912 m. Amerikoje buvo įkurtas "U. S. Children's Bureau". Jis parengė jaunimo apsaugos įstatymus, juos pravedė kongrese, telkė medicinos priemonės globoti ir gelbėti jaunimą. Taip 1950 m. mirtingumas nuo 1 iki 14 metų iš 10.000 bu-

vo tik 8. Nepilnamečiams nusikalčiams įrengti pataisos namai, našlaičiams specialios priežiūros ir mokyklos, istobulin-ta vaikų darželių sistema, pradžios ir vidurinės mokyklose panaudota naujos mokymo, lavinimo ir auklėjimo priemonės. Pradėtos rengti ir specialios vaikams pramogos: sukurti teatrai, kurie vaidina tik vaikams, pagaminta gerų vaikiskų filmų.

MOTERIMS ŽINOTINA, KAD —

• Ieškodamos ko nors nusipirkti, suvaikšto apie 12 mylių ir dažnai grįžta be jokio pirkinio: "nebuvo, ko man reikia!"

• Sudėjus visus lūpų teptukus, kuriuos sunaudoja tik vidutiniškai besidažantį moteris, po penkerių metų būtų tokia krūva, kuri svėrtyt tiek pat, kiek ir ji pati.

• Netekėjusios moteris Amerikoje turi didesnę išsilavinimą ir daugiau uždirba, negu turinčios vyrus: pastarosios dažnai nusiskundžia: "būčiau žinojus, būčiau netekėjus," o pirmosios pasiskundžia: "būčiau tekėjus, jei būčiau žinojus!"

• Amerikoje viena iš trijų moterų dirba, viena iš trijų dirbančių yra išteklėjusi, viena iš keturių išteklėjusių dirba dėl pinigų arba reikalo verčiama.

• Moteris vidutiniškai apsi-rengia per 7-8 minutes, jei nemato veidrodžio; prie veidrodžio jau prireikia laiko dvigubai daugiau: "jis rodo, kad ne viskas dar tvarkoje."

ITALIJA — MOTERŲ KRASTAS

Statistikos rodo, kad Italijoje per paskutinius metus žmonių skaičius padidėjo 5 milijonais. Gyventojų dabar priskaitoma 42.197.123. Moterų skaičius vyrus prauko visu milijonu.

MOTERŲ VIENYBĖ

išsirinko naują valdybą, kurią sudaro: pirm. P. Šimėnienė, vicepirm. M. Strumskienė, fin. sekr. U. Bacevičienė, ižd. St. Zubavičienė ir sekr. E. Sirusienė. Ona Valaitienė, kuri jau ilgus metus iš eilės ėjo atsakingas pirmininkės pareigas, atsakiusi šiuokart būti renkama į pirmininkės, išrinkta korespondente.

PRAŠO ADRESŲ

Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacijų Sąjunga ir Atėitinių Taryba maloniai prašo visas atėitininkeles agronomes bei namų ūkio specialistes, ekonomistes bei teisininkes, gydytojas ir pedagoges atsiųsti savo adresus Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacijų Sąjungos Valdybai, Tuebingen, Christophstr. 15-I, Vokietija. Reikalinga tarptautiniam bendradarbiavimui.

MERGAIČŲ STOVYKLA

Tradicinė lituanistinė mergaičių stovykla, vad. Nek. Pr. Švč. Mergelės Marijos Seserų, Putnam, Conn., šiais metais pradeda birželio 29 d., baigiamą liepos 27 d.

I stovyklą priimamos mergaitės nuo 7 iki 16 metų, visam mėnesiui arba 2 savaitėms.

Mergaitės mokomos lietuvių kalbos, tautinių šokių, dainų ir rankdarbių. Angliškai kalbančioms — atskiros lituanistinės pamokos.

Kelis sykius per savaitę stovyklautojos vežamos į apylinkes ežerus maudytis, kas savaitę rodomas filmas, rengiami laužai ir kt. pramogėlės.

Savaitinis mokestis — 17.50. Jei stovyklauja vienos šeimos 2 ar daugiau mergaičių, daroma nuolaida.

Kreiptis šiuo adresu: Immaculate Conception Convent, RFD 2, Putnam, Conn.

Mrs. M. O. Strawn is Clymer, Pa., vilkėdama akademikais drabužiais ir nešdama savo 3 metų dukterį Aleksandrą, žengia Pensilvanijos moterų medicinos kolegijos graduancijų eilėse. Ji baigė mediciną šios kolegijos 100-je laidoje.

Kotek Vienos universitete skaito romėnų, Artimųjų Rytų ir moderniąją civilinę teisę. O šalia universiteto darbo ji yra ir ministerijos teisinė patarėja bei teisės istorijos valstybinių egzaminų komisijos narė. Tame pačiame fakultete Charlotte Leimar dėsto bažnytinę teisę.

Si trumpa apžvalga rodo, kokį vaidmenį mokslo srityje vaidina moteris net tokia mededeliame krašte, kaip Austrija. Kartu tai rodo, kad austrės su tikrai gražiu įnašu ateina ne tik į austrų mokslinį gyvenimą, bet ir apskritai į viso pasaulio moterų įnašą į bendrąjį žmonijos kultūrinį lobyną. Jos gali būti ir ne vieno krašto moterims, kurios dažnai turi žymiai savo darbui palankesnes sąlygas, gražius paskatinimus pavyzdys, dirbant mokslo ar visuomeninį darbą.

J. V-tė

LIUDNOS DIENOS ŠTRAUSAMS

Jei kas paklaustų didžiausią pasaulyje paukštį strausą, kas yra jo didžiausias priešin, daugelis tikėtusi atsakymo, jog moteris. Tarpais užėmanti, tarpais praeinanti strauso plunksnų mada daugeliui strausų ne kartą nušėdė plunksnas. Tačiau patys strausai dėl to, tur būt, per daug nepyksta. Jie gal net labiau patenkinti, jog turi progos gyventi geroje farmose, negu laisvėje, kur jų tyko daug didesni pavojai, kaip plunksnų apipėsimas.

Paskutinį kartą strausų plunksnos buvo labai mados apie 1914 m. Tada strausų farmos Pietų Afrikoje uždirbo milijonus. Tačiau apie 1920 metus strausų plunksnos staiga išėjo iš mados, ir fermeriai nuskuro. Šiomet jie ir vėl turės progos atgaivinti savo ūkį ir uždirbti pinigų, nes žinios iš madų sostinės skelbia, kad šiais metais strauso plunksnos vėl puoš moterų skrybėles.

Strausai yra labai opūs paukštis. Iš laisvėje gyvenančių strausų padėtų klausinių tik ketvirtadalis išsiperėję užauga. Prijauninti ir gerai prižiūrimi farmų strausai yra atsparesni ligoms ir gana lengvai pakencėja plunksnų apkirpimą. Farmeris paprastai užmauna strausui ant galvos juodą kojinę ir mitrai per 5 minutes paukštį nukerpa.

Vėliau plunksnų šaknis išdžiūsta ir esti lengvai be skausmo pašalinamos. Užaugęs strausas iki savo 10-12 metų amžiaus kas 8-9 mėn. duoda po tokį vieną "kirpimą" apie 2 svarus plunksnų. Augintojas už svarą plunksnų gauna apie 7 dol., bet moteris geruose Paryžiaus salionuose sumoka iki 50 dol. už plunksną.

Strausų patinų natūrali plunksnų spalva yra juoda, o patelių pilka. Jos yra dažomos pagal reikalą įvairiomis spalvomis. Šiais metais ypatingai mėgiama balta spalva.

ILGIAU GYVENA

Apie 12.300.000 amerikiečių, t. y., kas 12-tas visų gyventojų jau yra atšventęs savo 65-tąjį gimtadienį. 1900 m. šio amžiaus pasiekdavo tik vienas iš 25.

Kiekvienam 100 vyrų per 65 metų amžiaus yra 116 moterų. Tik trečdalis iš šio moterų skaičiaus beturi gyvus savo vyrus, dauguma yra našlės. Iš vyrų našliais yra likę mažiau kaip trečdalis. Senieji žmonės gyvena daugumoje miestuose. Paskutiniaiiais metais 40% vyrų per 65 m. ir 8% moterų dirbo arba ieškojo darbo. Likusieji gyvena iš santaupų, draudimų arba nejudomo turto bei labdarinių įstaigų pašalpų.

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ PITTSBURGH, PA.

Is Jono Labanauko prisiminimų

• **Antanas Žiuraitis**, gyv. Chicagoje gavo šiomis dienomis iš patentų įstaigos Washingtono pripažinimą ir išradėjo dokumentus už savo naujai išrastą pudrinę moterims, kuri šalia kitų privalumų turi dar iki šiol nebūtą — tamsiausią naktį, be jokio kito apšvietimo, pudrinės veldrodelyje galima matyti savo veidą.

• **Muz. Rapolas Juška**, Gregorian Institute of America, birželio mėn. nuo 23 iki 27 d. skaito paskaitas apie bažnytinę muziką St. Louis, Mo. arkivyskupijos liturginės muzikos vasarinėje mokykloje.

• **Tėvai Jezučiai** ruošia vasaros stovyklą berniukams, prie ežero Paw Paw. Stovyklavimas vyks visą liepos mėnesį, stovyklai vadovaus T. J. Borevičius, S. J. ir T. J. Raibūsis, S. J.

• **Lietuvių Dailės Instituto** suvažiavimas Toronte išrinko naują valdybą, kurios narių didžiama gyvena Amerikoje. Pirmininku yra dail. Adolfas Vališka.

• **Al. Krapavičius**, buvęs tremtinys, turįs didelius gabumus pašybai, įstojo į Pittsburgho vakarinę pritaikomojo meno mokyklą. Mokslas užtruks du metus.

• **J. Variakojis**, savanoris, Nepriklausomybės karų dalyvis, Vyčio Kryžiaus kavalierius, Lietuvos kariuomenės pulkininkas, buv. Lietuvos susisiekimo ir krašto apsaugos ministeris sulaukė 60 metų jubilėjaus. J. Variakojis yra biržietis, studijavo teisę Petrapilyje ir baigė Vladimiro karo mokyklą. Šiuo metu J. Variakojis gyvena Chicagoje.

• **Salomėja Juskaitė**, baigusi Vytauto Didžiojo universitetą Kaune, tremtyje dirbusi UNR-RA ir IRO įstaigose, atvyko į Bedford, Ohio, iš Australijos, kur buvo emigravusi.

Gr. Leonienės mokinių koncertas įvyko Baltimorėje šeštadienį, birželio 21 d. šv. Alfonso salėje. Programoje dalyvavo: Nijolė Brazauskaitė, Joan Clayton, Irena Diliauskaitė, Wallace Dobry, Wimer Lutche, Roma Misiūnaitė, Vida Misiūnaitė, Jūratė Palubinskaitė ir Radomira Sawaryn.

Atostogos lietuviškoje aplinkoje

Kasmet daugelis kreipiasi pas mus atostogų reikalu. Pranešame visiems, kas norėtų pasilsėti ramioje ir lietuviškoje aplinkoje, kad galėtų praleisti pas mus savaitę ar ketetą birželio mėn. arba rugpjūčio ir rugsėjo mėn. (po rugpj. 15 d.). Kreiptis iš anksto šiuo adresu: Sister Superior, Immaculate Conception, RFD 2, Putnam, Conn.; tel.: Putnam 8-5828.

Lietuvių Radijo Draugijos PROGRAMOS

J. P. GINKUS, Direktorius

Šeštadieniais 2 val. popiet. — WWRL 1600 kc—5000 w.

GYVUOJA PER 23 METUS

Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika (vietinės žinios, parengimai), koncertai (lokaliai, ir t. t. Vestuvės, puotos, būdai pranešimai)

195 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. EVergreen 4-9293

J. P. GINKUS
Direktorius

AD. JEZAVITAS
Muzikos Dir.

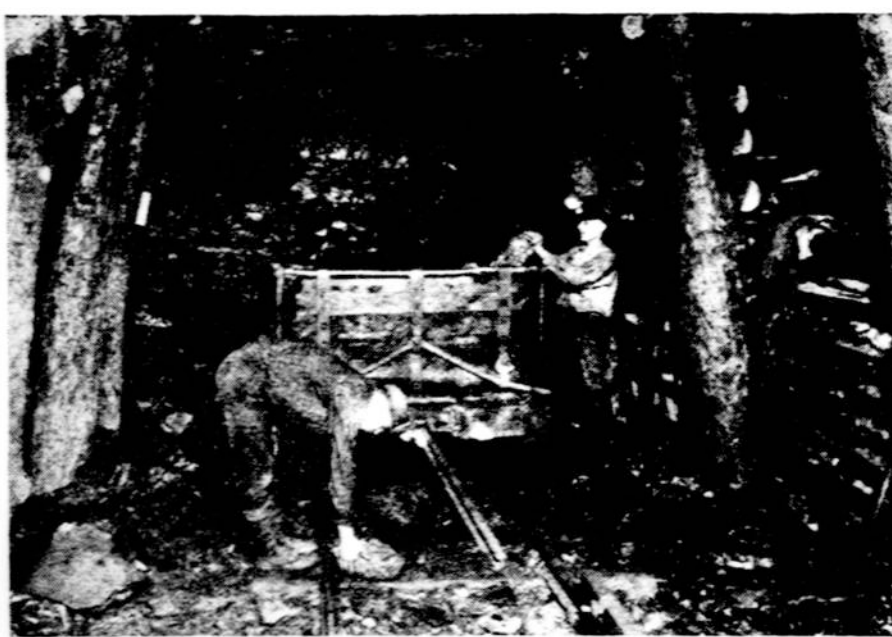
J. VALAKAS
Pranešimų Dir.

Čia pagaminama 60% viso pasaulio plieno. Pav. 1936 m. siekė 6,862,000 tonų, gi 1929 m. buvo pasiekta net 8,975,000 tonų.

— Dar vieną klausimą yra katalikiškų bažnyčių?

— Rodos, jei neklystu, yra 85. Beveik prie kiekvienos yra katalikiška mokykla ir seserų vienuolynas. Lietuvių yra trys bažnyčios: Dangun Zengimo, Šv. Kazimiero ir Šv. Vincento.

Kaip žinome, prieš šimtą metų Pittsburghas buvo visiškai gaisro sunaikintas, bet 1853-54 m. vėl buvo atstatytas. Naujas geležinkelis jungė su Philadelphia. Pirmas darbininkų unijos susirinkimas įvyko 1856 m. vasario 22 d., išnešant rezoliuciją: "Vergija yra nuodėmė

Sitaip kasama anglis, kuri vėliau bus naudojama geležies gamybai.

— Ar daug lietuvių buvo praeito šimtmečio pabaigoje šiame "geležies ir anglies" mieste?

— Jau buvo nemažai, tik nebuvo organizuoti. Vienu, stigo vadų; antra, buvo labai sunkios gyvenimo sąlygos. Nemokėdami anglų kalbos, visi ėjo į anglies kasyklas, kur uždirbdavo į dieną \$3.28.

— Ar turėjote lietuvišką bažnyčią?

— Dar nebuvo. Aš pats pirmutinis, tada gyvendamas North Side, pradėjau tuo reikalu rūpintis. Daug sykų lankiausi pas Vyskupą Phelan prašydamas lietuvių kunigo. Pagaliau 1906 m. nupirkome bažnyčią ir gavome lietuvių kunigą Igną Abromaitį.

— Ar daug anglies yra Pittsburghe?

— Visoje Pittsburgho apylinkėje yra 350 kasyklų, kuriose randama kietos ir minkštos anglies. Į metus iškasama 150-200,000 tonų. Depresijos metais, 1930, tūkstančiai angliakasių bado verčiami mėgino be inžinierių pagalbos kasti. Daug liko tada užmuštų ir sužeistų. Sunkus ir pavojingas angliakasio darbas, tačiau pelningas. Tremtiniai bijosi to purvino darbo.

— Kodėl Pittsburghas vadinamas geležiniu miestu?

— Dėlto, kad čia yra didžiausi geležies išdirbimo fabrikai, užima pirmą vietą pasauly. Jų šandien yra 36. Tat neveltui Pittsburghas vadinamas pasaulinio plieno industrijos sostine.

prieš Dievą, ir nusikaltimas prieš žmogų." 1858 m. susiorganizavo geležies, plieno ir skardos sąjunga vardu: The United Sons of Vulcan, kuri 1875 m. jau turėjo 12 fabrikų.

Dvidešimto amžiaus pradžioje, 1907 m., Allegheny, trečias didum JAV miestas, buvo prijungtas prie Pittsburgho, pakeliant gyventojų skaičių iki 150,000. Pittsburghas sparčiai augo, taip kad 1910 m. pasiekė 534,000 gyventojų, kurių 80% sudarė ateiviai iš Austrijos, Vengrijos, Italijos, Rusijos, Lenkijos ir Lietuvos.

Miestas išaugo Monongahela ir Allegheny upių trikampyje, vėliau pavadintu Golden Triangle. Čia jau nesutelpant miestui plėtėsi į kaimuotą apylinkę. Tarp 1920-30 m. labai didelis skaičius atvažiuo negrų, kurių šandien yra 55,000. Jie turi savo rasės žmonių klubus ir laikraštį: The Courier.

Senoji Allegheny arba North Side daugumoj vokiečių apgyventi: South Side serbais, vengrais, lenkais, lietuviams ir airiams. East Liberty daugumoje italai ir negrai. Gražiausia miesto dalis yra Oakland. Čia yra didieji kultūros centrai, du universitetai: Carnegie Institute of Technology ir University of Pittsburgh's Cathedral of Learning; šv. Povilo Katedra ir Vyskupo rūmai; Mellon institutas, Carnegie muziejus ir knygynas, Syria Mosque teatras, stadionas ir sporto aikštė Forbes Field.

Miesto zonoje yra penki dideli parkai: Schenley, Highland, West, Riverview ir Frick. 1936 m. pavasarį miestas labai nukentėjo nuo milžiniško potvynio. Palinkėjęs linksmi leisti laiką — atsiveikinu.

— B. M.

BUTTERFLY FARM —

Sumodernintas ūkis netoli Pine Groves ir nuosavų kalnų šlaitais. Priešais kalnų ir slėnių reginiai, įvairūs plaukiojimai, sportai ir poilsai. Televizija, Vokietiška virtuvė, skanus maistas, gaminamas iš nuosavų ūkio produktų. Erdvūs kambariai patogios lovos, šeimyniška nuotaika, krikščioniška aplinkuma. Kaina nuo 35 dol. Informaciją kreiptis: M. RICHTER, East Durham, N. Y. Tel. Freehold 7759.

NORWOOD, MASS.

Baisiojo birželio minėjimas

Norwoode 10-tas Federacijos skyrius, birželio 15 d. paminėjo pirmąjį lietuvių tremimą Sibiran. Kun. A. Kardauskas 9-tą val. atliko šv. mišias už nukankintus ir Sibiran ištremtus lietuvius, o pamokslą pasakė kun. P. Šakalys.

Po pietų 4 val. parapijos salėje įvyko antroji minėjimo dalis.

Minėjimą atidarė 10-to Federacijos skyriaus pirm. V. J. Kudirka, pakviesdamas minėjimui vadovauti kun. P. Šakalį.

Invokaciją atkalbėjo kleb. F. Norbutas, o moterų choras, vadovaujamas muz. V. Kamantauko, sugiedojo Budriūno "Neapleisk mūsų".

Kalbėjo kun. P. Šakalys, kun. A. Kardauskas, V. Kamantauko žmonos brolis, svečias iš Cilės: papasakojo apie gyvenimo sąlygas Cilėje ir savo prisiminimus iš anų baisių birželio dienų Lietuvoje.

Pagrindinis kalbėtojas buvo K. Mockus, iš Bostono. Prisimindamas pirmus okupacinius metus ir tuometines žmonių nuotaikas pabrėžė, kad kaip dabar Amerikoje daug žmonių yra, kurie nesupranta, nepažįsta, kas tai yra komunizmas, taip ir tada Lietuvoje žmonės panašiai galvojo. Antu metu ir Lietuvoje į komunizmą buvo žiūrima lyg į naują partiją, bet po metų laiko visiems akys atsivėrė, kada raudonasis maras pradėjo naikinti Lietuvos turtą ir žudyti nekaltus žmones.

I Sibirą daugiausia yra vežamie, iš kurių nesitiki padaryti

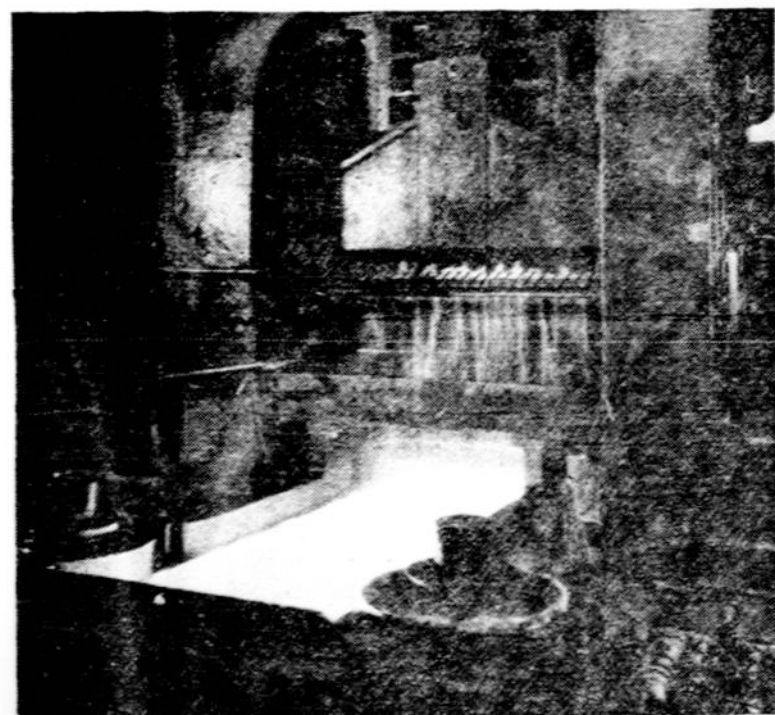
Komunistų. Pagal išdirbtą komunistinę sistemą, niekas nieku negali pasitikėti ir iš baimės kad pats nebūtų sumalkintas, turi stengtis kita sumalkinti. Norint komunizmą tikrai pažinti, reikia jį asmeniškai išgyventi.

Komunistai supranta tik jėgos kalbą, todėl su jais tenka tik jėga ir kalbėtis.

Mening dalį išpildė šeštadienės mokyklos mokiniai, vadovaujami mok. V. Tumienės, o moterų choras, vadovaujamas V. Kamantauko, padainavo tris laudies dainas, pritaikintas padėčiai.

Lietuvos laisvinimo reikalams buvo surinkta aukų \$61.70.

Minėjimas buvo baigtas sugiedant tautos himną. P. J.

Pilno lijklose Pittsburghe, Pa., stiprytas metalas bėga į jam skirtas formas.

AMSTERDAM, N. Y.

Birželio 15 d. iškilmingos mišios buvo aukojamos už visus į Sibirą bei kitas šalis ištremtus lietuvius. Pamokslininkas pareiškė, kad minėdami šiuos liūdnius įvykius, privalome pasiryžti, kad laikui atėjus, kuomet greičiausiai stengsimės atstatyti sugriautą Tėvynę. Lietuviškosios Radijo Valandos metu Juozas Čyvas nušvietė svetimųjų Lietuvai padarytas skriaudas, o kun. Kest. Balčys anglų kalba įspėjo visus klausytojus, jog jei laisvasis pasaulis vietoj kovos už laisvę pasirinks besąlyginę taiką, tai ilgainiui vergija įsiviešpataus visur.

Šv. Kazimiero mokyklos mokslo metų iškilmingas baigimas įvyko birželio 22 d. po 9 val. mišių. Šiemet 8-ąjį skyrių baigė 11 mokinių, iš kurių 2 yra tremtiniai. Kitiems metams į šios mokyklos vaikų darželį užsiregistravo apie 20 vaikų. Kadangi mokinių skaičius vis auga, tai nuo rugsėjo bus paskirta dar viena seselė mokytoja.

Vainikų dieną pamaldos buvo atlaikytos lietuvių parapijos kapuose, kurių metu buvo pagerbti ir visi žuvę parapijiečiai kariai, o taip pat ir visi už Lietuvos laisvę kovojantieji. Žmonės džiaugėsi, kad kaip šiemet buvo labai gražiai sutvarkyti.

Žymaus veikėjo Miko Kerbelio sūnus, kuris dabar tarnauja kariuomenėje Korėjoje, pakeltas į seržanto laipsnį. Linkime jam sėkmingai kovoti Korėjoje ir sėkmingai grįžti į Amsterdamą.

Kun. B. Moleikaitis, seniausias lietuvis kunigas Albany vyskupijoje (85 metų) buvo staigiai susirgęs, bet dabar pasveiko ir gerai jaučiasi. Dažnai jį aplanko daug jo pažįstamų.

Metinis parapijos piknikas įvyko birželio 22 dieną. Pikniko pelnas bus skiriamas mokyklos pagerinimo reikalams. —Kb

Literatūros naujiena — nepažįstami žmonės naujais Jurgio Jankaus romanas "PAKLYDE PAUKŠČIAI". I tomo kaina 22.20, antra — 22.60. Gamintoja: Galija, 335 Union Avenue, Brooklyn 11, N. Y.

TĖVŲ MARIJONŲ PIKNIKAS LIETUVIŲ DIENA

PENKTADIENĮ, LIEPOS - JULY 4, 1952
MARIANAPOLIO KOLEGIJOS PARKE

THOMPSON CONN.

11:00 VAL. IŠKILMINGOS SV. MIŠIOS.

PAMOKSLĄ SAKYS J. E. VYSK. V. BRIZGYS.

GIEDOS WORCESTERIO SV. KAZIMIERO PARAPIJOS CHORAS.

3:00 VAL. SOKIAI GROJANT TOM MADURA ORKESTRU.

VISI VYČIAI Į SUVAŽIAVIMĄ DAYTONE

Dayton, Ohio. — Šiais metais Lietuvos Vyčių visuotinis suvažiavimas įvyks rugsėjo 11-14 dienomis Dayton, Ohio. Šis suvažiavimas skirs kiek iš kitų, nes šiais metais sueina 40 metų nuo Lietuvos Vyčių organizacijos įsteigimo.

Šiam suvažiavimui rengti komisijsa deda visas pastangas, kad šių metų seimas būtų ir darbingas ir kartu įdomus. Ne vienas nesigalintis dalyvavęs Lietuvos Vyčių suvažiavimo Dayton.

Suvažiavimo metu numatyti keturi darbo posėdžiai. Šiame suvažiavime bus skiriama žymiai daugiau laiko svarbesnių organizacijos reikalų aptarimui, diskusijoms. Pramatytos paskaitėlis šiomis temomis: religinė, lietuviškojo reikalo ir organizacijos reikalais. Joms skaityti kviečiami žymūs mūsų visuomenininkai.

Suvažiavimo proga rengiamas Metropolitan Operos solisto Algirdo Brazio lietuviškų dainų ir pasaulinės muzikos koncertas.

Pažymėtina, kad pats solistas yra vyčių organizacijos narys.

Pasilinksminimas irgi bus puikus. Šokiams gros visos Amerikoje pagarsėjęs Frank Jan-kovic orkestras, vadinamas "Polka King of America".

Suvažiavimo pokilyje (bankiete) pagrindinei kalbai pasakyti kviečiamas M. Di Salle, vienas iš žymiųjų Ohio valstybės katalikų veikėjų, turėjęs Washington kaimų tvarkytojo vietą, o dabar Ohio valstybės demokratų partijos kandidatas į JAV senatą. Be to, bankiete dalyvaus ir eilė veikėjų iš Amerikos lietuvių tarpo.

Suvažiavimo proga išleidžiamas leidinys. Būtu gera, kad lietuviai verslininkai, profesionalai, prekybininkai ir visos kitos lietuvių pramonės bei prekybos įmonės įdėtų tame leidinyje savo sveikinimus vyčiams ar savo skelbimus. Visi sveikinimai ir skelbimai su auka siunčiami šiuo adresu: Knights of Lithuania Council - 96, 1922 Leo St., Dayton 4, Ohio.

LI.

HARTFORD, CONN.

Nuo birželio 1 iki 11 d. Msgr. Ambotas suruošė savo parapijoje misijas ir 40 valandų atlaikus, kuriuos vedė Tėvas J. Vencus, S. J. Pirmas tris dienas misijos buvo lietuvių kalba, o kitas tris dienas — anglų kalba. Hartfordo parapija yra jau gerokai sena, ji prasidėjo praeito šimtmečio pabaigoje. Dabarine bažnyčia pastatė kiek vėliau. Parapijoje yra apie 20 tūkstančių žmonių. Iš tremties atvažiuo apie 200 asmenų. Jų tarpe yra ir žymesnių žmonių, kaip pav. adv. J. L. Giedraitis, ponis Skrupskėlienė su savo trimis vaikais, kurie lėktu lekia per Amerikos kolegijas pirmais mokiniais. Vismontas ir kt. Ateitininkų yra apie 15, skautų apie 50. Veikia šeštadienio mokykla, kurioje yra apie 30 mokinių. Parapijoje mokykloje yra apie 150 mokinių. Hartfordas yra laimingas, kad turi savo parapijinę "High School, kurioje yra be lietuvių vaikų ir airiukų. Reikia džiaugtis, kad Hartfordo lietuviai skaitlingai leidžia savo vaikus į taip vadinamas High School ir kolegijas. Hartfordo muzikos mokykloje profesorijauja Vytautas Marijošius, kuris kartu vargonininkauja New Britaine. Lietuviai yra laimingi, kad turi sau palankų vyskupą Henry J. O'Brien, apie kurį galima pasakyti šv. Rašto žodžius: "amat nostram gentem" (myli mūsų tautą). Čia klebonauja Msgr. J. Ambotas, kuris dabar eina 84 metus savo amžiaus. Jis yra senas Lietuvos bajorų tipas, tikras lietuvininkas ir didelis Lietuvos mylėtojas, už nuopelnus lietuvių apdovanotas Gedimino ordenu. Viskarauja kun. P. Sabulis ir Pr. Pranckus. Nors abu čia gimę, bet gerai lietuviškai kalba ir uoliai prisideda prie lietuviško darbo.

Misijos praėjo gražiai ypatinai keturiasdešimtė. Reikia padėkoti vienuolėms pranciškiečioms už jų gražų darbą mokykloje ir už lietuvių branginimą. Birželio 1 d. pastatė scenoje lietuvių spektaklį "Prie Dangaus Vartų" — lietuviškai. Vaikučiai nepaprastai gražų įspūdį darė scenoje. Atlaidų metu vienuolės nuostabiai puikiai puošė baltomis ir raudonomis pinavėmis altorių. Visa tai visus labai gražiai ir pamaldžiai nutieikė. Mergaitės įteikė tėvui misi-onieriui rūtų, kaip padėką už jo darbą.

Linkime Hartfordo lietuviams laimingos kloties. Tegul Dievas laimina šią gražią ir simpatišką lietuvių koloniją.

—Jv.

LIETUVOS
ATSIMINIMAI
RADIO VALANDOS
SEŠTADIENIAIS
4:45 (IKI)
5:30 (VAL. R.P.)
STOTIS
WEVD
1330K/107.5 M
JACK J-STUKAS
DIREKTORIUS
1264 WHITE ST.
HILLSIDE, N.J.
TEL.
WAVELY
6-3325

ROCHESTER, N. Y.

— Birželio m. 29 d. Rochesterio atvyksta neseniai iš Lietuvos pabėgę žvejai, kurie lietuvių parapijos salėje padarys labai svarbius ir įdomius pranešimus apie dabartinį Lietuvoje gyvenimą, kodėl ir kaip jie pabėgo ir kt. Ta proga bus daug galima susižinoti ir apie savo kaimynų ar giminių gyvenimą. Tą dieną bus paminėti ir Krivinojo Birželio įvykiai.

— Liepos m. 27 d. tradicinė Lietuvių Diena įvyks Schuetzen parke.

— Lietuvių kalbos pamokas lankantių vaikų išvyka įvyks šeštadienį, birželio 21 d. pas R. Sherell prie Ontario ežero. Vykstama mašinomis 10 val. nuo parapijos bažnyčios.

— Akt. Juozas Kaributas neseniai sužinojo, jog Lietuvoje komunistai žiauriai nužudė jo motiną, seserį ir brolių.

— Lietuvių šv. Jurgio par. mokyklą lankė per 100 vaikų. Lietuvių kalbos pamokas lankė 58, kurios vykdavo kasdieną tuoj po normalių pamokų, kas

dieną po vieną valandą. Du skyriai per savaitę turėjo po dvi valandas ir vienas vieną val. Šv. Jurgio liet. parap. mokyklą lankė, beveik, visi lietuvių vaikai. Liet. kalbą mokė A. Sabaliauskas.

— Krivinojo Birželio įvykių paminėjimas per lietuvių radio valandėlę įvyko birželio 14 d. J. Morkūnas anglų kalba ir A. Sabaliauskas liet. kalba padarė tai dienai atitinkamus pranešimus.

— Atvyko į svečius: Jonas Vėželis, OFM, ir apsisistojęs pas tetą Agotą Žiemienę. Iš Kanados D. Bobelis su dūkra ir Noršitė svečiavosi pas savo gimines E. ir P. Norkeliūnus.

— Tradicinės Joninių vakarų buvo suroštas birželio m. 22 d., sekmadienį, parapijos kieme. Rengia AL Bendruomenės Rochesterio skyr. valdyba.

— Vlada Sabaliauskienė jau tretiesiems metams pasirašė sutartį su Nazareth College, Rochester, N. Y., kaip asist. profesorė vokiečių kalbos. A. S.

Ieškomi asmenys

Augaitis, Eduardas, iš Kelminių — Padgelumbiškio ap. Bakšys, Jurgis

Cepkauskas, Antanas ir Cepkauskaitė - Lukowska, Stefani, iš Aikščių ar Mileikių k., Cekiškės v., Kauno ap.

Ivanauskas, Kostas, iš Liepuliūnių k., Stakliškių v., Alytaus ap.

NAUJAI ATVYKO

Birželio 14 d. į New Yorko uostą, laivu "General Blatchford" atvyko:

SCHWEINERT, Emil, Anna, Oskar, Edwin, Sina, Richard, Alma.

UKSTINS, Johann. VIEHOFF, Erika, Alfred, Angelika.

AMMON, Georg, Lydia, Wilma, Erna.

ASCHMUTAT, Wilhelm, Maria, Manfred, GEBEL, Else.

BERTULIS, Hans, Jenny. BILINSKY, Konstantin, Anna, Erna, Albert.

BISHKOPF, Walter, Ursula, Erika, Hildegard.

BUSAKIS, Bruno.

FRANZ, Martha, Oskar, Elfrida, Julius.

GINEAS, Witold. LAPIN, Irena, Xenia.

LESSING, Inge, Elma. NOLL, Gottlieb, Maria.

NOREIK, Arthur, Ottilio, Selma, Otto, Ingrid, Friedrich.

PAPENDIK, Eduard, Anna, Greta, Lilli, Helena.

RAMONAT, Anna, Meta, Emanuel.

SCHLEMMINGER, Ewald, Alma, Ingrid, Anita.

WISSMANN, Georg, Emma, Ingrid.

BALF Centras

Stephen Bredes Jr.

ADVOKATAS
37 Sheridan Ave.,
Brooklyn 8, N. Y.
Tel. APplegate 7-7083

VINCAS VAICUNAS

Grocery and Butcher Store
Ten pat išnuomojami kambariai
vienam vyrui, apšildomi ir ap-
tarnaujami.
38 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

A. ANDRIUSKEVIČIUS

LAIKRODININKAS
Čia parodomai ir taisomi
laikrodžiai, žiedai, apyrankės,
auskarai, ir kiti puošmenys bei
brangenybės. Kreipkitės:
485 Grand St. Brooklyn 11, N. Y.

SPORTAS PASAULYJE

Amerikos profesionalų golfininkų pirmenybėse (open golf championship) Julius Boros nugalėjo žymų veteraną Ben Hogan, kuris siekė 4 laimėjimo iš eilės. Jaunojo Boros laimėjimas tuo labiau vertinamas, nes jis į profesionalų eilės įstojo tik praėjusiais metais.

Evelyn Kawamoto iš Hawaii salyno pastatė naują Amerikos rekordą 400 metrų laisvo stiliaus plaukime. Jos laikas 5 min. 13.4 sek. Tuo Amerikos rekordas pagerintas 5.4 sek.

Chris Chataway pastatė naują D. Britanijos rekordą nubėgdamas 2 mylias per 8.55, 6 min. Tuo rekordas pagerintas 5 sek.

Kasmet pravedamoje krepšinio rungtynės tarp JAV pietinės ir šiaurinės dalies gimnazijų rinkinių šiais metais nugalėjo pietiečiai 81:70.

Vokietija laimėjo rankšaudžio (handball) pasaulines pirmenybes finale nugalėdama Švediją 19:8. Šveicarija, nugalėdama Austriją 12:10 laimėjo trečią vietą.

Vokietijos moterų krepšinio pirmenybės laimėjo Heidelbergo klubas. Šio klubo pirmam penketuke žaidžia amerikietė Alice Muck, kurios puolikas žaidimo pagalba heidelbergietis ir išsikovojo meistro vardą. Jim Peters iš Anglijos pastatė naują pasaulio rekordą. Nors oficialiai maratono bėgime rezultatai neregistruojami, kaip pasaulio rekordai, Peters atsiekė laiką iki šiol negirdėtą. Jis tą ilgą distanciją (virš 26 mylių) nubėgo per 2 val. 20 min. ir 42.2 sek. Iki šiol geriausių laikų buvo skaitomas korejiečio Choi Yoon Chil, kuris minėtą distanciją nubėgo per 2:26:07. Peters rekordą reikia skaičiuoti nepaprastu ir galima drąsiai tvirtinti, kad jo taip greitai niekas nepažins.

BANCROFT
MOTORS, INC.

24 Portland St.
WORCESTER, MASS.

H. K. WEBSTER CO.

Hay - Grain and
Feeds
240 WEST STREET
Lawrence, Mass.

RUSSEMS

295 ESSEX STREET
Lawrence, Mass.

PARDUODAMAS NAMAS 50x100

Pilnai įrengtas ir tinkamas įvairiems parengimams.
Lygiai taip pat privataus pobūdžio-subuivimams ir
t.t. Namas trijų aukštų.

193-95-97 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

Wm. Kincheloe. Tel. EVergreen 4-2442

Telefonas: EVergreen 4-8934

PARAMOUNT BAR & GRILL

STANLEY MISIUNAS IR SONUS EDWARD MISIUNAS

SAVININKAI

Lietuviška Užeiga, kur visi myli užėiti.

Pavieniai ir su šeima, ir svečiai būsite maloniai aptarnauti.

Importuoti konjakai - Uzkandžiai - Televizija - Muzika - Sportas

502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

Tel. EV 4-9672

Namų tel. EV. 4-1913

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ
KLUBASSALE ISNUOMOJAMA SOKIAMS,
VESTUVIŲ POKYLIAMS ir t.t.

J. ZAKARAUSKAS, Mgr.

280 Union Avenue

Brooklyn, N. Y.

New Yorke ir apylinkėse

P. J. BAGDANAVIČIUS, M. D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

185 Clinton Avenue
Brooklyn 5, N. Y.
Tel. MAIN 4-2329

Priėmimo valandos:

Kasdien 2-4 ir 6-9 p.p.
Šeštadieniais 10-12 ryto ir susitarus.

Ofiso tel. GLENmore 5-3094
Namų tel. GLENmore 3-4445

DR. VACLOVAS PAPROCKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1357 Bushwick Ave., Brooklyn 7, N. Y.

Priėmimo valandos:

Kasdien 12:30-2 ir 6-8 p.p. Šeštad., 10 iki 3 p.p.
išskyrus ketvirtadienį ir šventadienį.

VYTAUTAS AVIZONIS, M. D.

AKIU, AUSU, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS

Ofisai: 30 East 60th Street, New York City, penktas aukštas. Vaziuoti
BMT iki 5 Ave. arba IRT Lexington Ave. Line iki 59 Street. Tel. MU 8-5677

Valandos susitarus antradienį, ketvirtadienį, ir šeštadienį, nuo 5 iki 8 vakaro.
12 Shore Lane, Bay Shore, L. I., Tel. Bay Shore 3710. Vaziuoti Long Island
Railroad iki Bay Shore arba automobiliu Southern State Parkway. Valandos
susitarus pirmadienį, trečiadienį, ir penktadienį, visą dieną, o šeštadienį, tik iš ryto.

Ofiso tel. LEXington 2635

Namų tel. LONGwood 1721

S. Ankudas (Ankudavičius) M. D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

910 W. Lombard Street, Baltimore 23, Maryland

Priėmimo valandos:

KASDIEN 10-12 ir 7-9 p.p. išskyrus ketvirtadienį ir šventadienį.
Trečiadieniais pagal susitarimą

JOHN DERUHA, M. D.

Inkstų, pūslių, odos, kraujų, vidurių ir kitų ligų gydytojas.

Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9.
Mokslus baigęs Europoje

128 E. 86th St., NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažuoti ir
visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

PARDUODAMI NAMAI

PIGS, GERI, GEROS VIEŲ
RIDGEWOOD — 6 šeimos mū-
rinis namas, šviesūs kambariai;
CYPRES HILL 3 šeimos, tušti
kambariai; WOODHAVEN 2 še-
imos medinis namas, abudu aukštai
(florai) tušti pirkėjui; EAST NEW
YORK — kampinis namas su saliu-
nu, restoranu ir 2 šeimos viršuje
tušti kambariai. Gera proga, kas
nori įsigyti namą ir biznį, nes par-
duodamas ir biznis. Vieta gera, lie-
tuvių aplinkoje.

J. VASTONAS

REALTY and INSURANCE
3225 Fulton St. Brooklyn, N. Y.
Tel. AP. 7-2790

Palaikykite ir paremkite tuos
biznierių ir prekybininkų, ku-
rie skelbia "Darbininke."

William J. Drake

(DRAGUNAS)
LIETUVIS ADVOKATAS
85 - 05 WAREHAM PL.
JAMAICA, N. Y.
Tel. JAMAICA 3-7722

PARDUODAM NAMUS

Turime gerų namų pardavimui — Woodhaven, Richmond
Hill ir kitose apylinkėse. Taipgi išnuomuojuame kambarius
ir patarnaujame visokios apdraudos (insurance) reikaluose
— greitai ir gerai.

J. P. MACHULIS

REAL ESTATE & INSURANCE
8656 85th Street, Woodhaven 21, N. Y.
Tel. VIRginia 7-1896

Bostone ir apylinkėse

S. Barasevičius ir Sūnus
FUNERAL HOME
254 W. BROADWAY
South Boston, Mass.

JOSEPH BARASEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia šermentis dykai
Tel. SOUTH Boston 8-2590
Avenue 2-2484

Lithuanian
Furniture Co.

MOVERS —

SO 8-4618

INSURED and BONDED

Local and Long Distance Movers

326-328 W. Broadway

SO. BOSTON, MASS.

ZALETSKAS
FUNERAL HOME

564 EAST BROADWAY
South Boston, Mass.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Grabatoriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia šermentis dykai
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
South Boston 8-2609

A. J. NAMAKSY

Office Tel. SO 8-0948

Real Estate & Insurance

409 W. BROADWAY

So. Boston, Mass.

Res. 37 Oriole Street

West Roxbury, Mass.

Tel. PA. 7-0402-M

NAUJA GYDUOLĖ

Alexander's Nauja
Maistinga Gyduole
yra mišinys riešu-
tų, uogų, šaknų, ir
lapų; ji yra varto-
jama nuo visokių
nervinių ligų ir
nervų galvos skaudėjimų,
nuo šalčių ir lytiško silpnumo,
greito pavargimo, gera nuo in-
kstų (kidneys) ir dėl visokių
vidurių nesveikimų — išter-
mingas maistas ir stimuliuojan-
tis tonikas. Nežiūrint kokia li-
ga sirgtumėt, šitame mišiny y-
ra pastiprinimų. Vartojama ar-
batos formoje. Svaras \$8.00,
pusė svaro \$4.00, ketvirtis sva-
ro \$2.00.

Prisiūnčiam į namus.

ALEXANDER'S CO.

414 West Broadway,

South Boston 27, Mass.

BOSTON BEER COMPANY

215 WEST SECOND STREET

SOUTH BOSTON, MASS.

ARLINGTON
TRUST COMPANY

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

ESSEX AT LAWRENCE

STREETS

9 BROADWAY

A Strong Commercial BANK
serving A Vigorous Community

SAVE TIME MONEY WORK with York heat

Mes instaliuojame visokios rūšies
žibalinį (aliejumi) šildymą. Nereikia
nešioti pelenų semtuvų. Nemokamai
apskaičiuojame, kiek kainuos.

BROCKTON SERVICE

OIL, BURNER and HEATING SERVICE
520 MAIN STREET BROCKTON, MASS.
Tel. 2608

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
— APJUNGČS —
AMERIKA, LIS ORGANO DARBININKŲ IR LIETUVIŲ ŽURNAS
480 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

NEW YORKO NAUJIENOS

Kun. J. Petraitis, MIC. birželio 15 d. laikės primicijas. Apreiškimo par. bažnyčioje, apilankė pranciškonų vienuolyną ir "Darbininko" redakciją. Kartu buvo ir jo brolis Petras, kuris drauge su motina ir seserimis Antanina gyvena Maspeth, N. Y. Petraitis yra kilęs nuo Gaurės ir iš Vokietijos atvykę prieš trejus metus.

Dail. Adomas Galdikas su žmona Magdalena, birželio 16 d. atvykę iš Paryžiaus į JAV ir apsisotę laikinai Middle Village, penktadienį aplankė "Darbininko" redakciją. TT Pranciškonų vienuolyną ir spaustuvę, pasidžiaugė gražiai suorganizuotu lietuvišku kultūros centru ir palinkėjo sėkms ateičiai.

Marie A. Rachunis, trečiosios kartos Amerikos lietuvių, gimusi Pensilvanijoje, o šiuo metu dirbanti New Yorko Bellevue Hospital kaip galtingoji sesuo, dalyvavo "Daily News" Inquiring Photographer ir buvo klausama kurie pacientai vyrai ar moterys yra lengviau slaugyti. Sesuo M. A. Rachunis atsakė, jog vyrai yra kantresni ir mažiau reikalauja iš ligoninės personalo. Gail. sesuo, M. A. Rachunis yra baigusi Bellevue Nursing School ir nuo 1946 metų dirba Bellevue ligoninėje.

Jsteigė pirmoji New Yorko LB apylinkė

Sekmadienį, birželio 22 d., Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyn, įvyko Liet. Bendruomenės susirinkimas, kuriame buvo įsteigta LB Pirmoji New Yorko Apylinkė. Susirinkimą pradėjo organizacinio komiteto pirm. J. Šlepetys. Savo trumpoje kalboje nurodė pirmuosius šios apylinkės uždavinius ir kvietė visus lietuvius aktyviai įsijungti į Liet. Bendruomenės organizacinį darbą.

Susirinkimui praeiti buvo pakviesta Mylimas, Valaitis ir Rastenis. Susirinkusieji, aptarę kaikiuriuos pradinis organizacinius reikalus, išrinko Pirmosios Apylinkės Valdybą ir revizijos komisiją. Į Valdybą išrinkta: K. Krušinskas, J. Kiaušnė, V. Jonynas, dr. B. Nemickas ir V. Alksnis. Kandidatais liko V. Vaitiekūnas, dr. B. Radziva-

Liet. Kat. Federacijos New Yorko skyriaus susirinkimas bus birželio 27 d. 8 val. vakaro Apreiškimo parapijos salėje.

Altoriaus Draugijos iškilmingos pamaldos, komuni ja ir pusryčiai 20 metų sukakties proga labai gražiai praėjo. Dalyvavo apie 160 narių. Kalbėjo prel. J. Balkūnas, Tėv. V. Gidžiūnas, kun. Lėkešis, kun. Kartavičius ir k. Šv. Onos sodalijos narės giedojo per pamaldas bažnyčioje ir dainavo per pusryčius. Nuoširdus dėkui visiems, kalbėjusiems, sveikintiems ir padėjusiems sušiuoti tą minėjimą. **Narkevičienė, Altoriaus Draugijos** pirmininkė.

Lietuvių Bendruomenės nauja apylinkė suorganizuota White Plains, N. Y., vietinių ir naujakurių pastangomis. Šiuo metu jau turima 26 nariai. Tikimasi, kad netrukus įsirašys daugiau.

Anicetas Simutis, Pasaulio Liet. Žurno redaktorius, jau paruošė ir atidavė spaudai pirmąjį žurno medžiagos dalį. Džiaugdamasis lietuvių organizacijų ir pavienių asmenų palankumu ir bendradarbiavimu, jis paskutinį kartą prašo organizacijas, kurios dar nepriėmė, kad pasiskubintų su informacija. Reikalinga prisijungti organizacijos pirmininko ir sekretoriaus pavardes ir adresus, organizacijos įsikūrimo datą, narių skaičių ir turimo turto vertę. Siųsti redaktoriaus vardu, 41 W. 82 St., New York 34, N. Y.

nas ir kun. A. Račkauskas. Į Revizijos komisiją išrinkta B. Kulys, dr. A. Dumbrys ir D. Penikas.

Organizacinis komitetas artima ateityje yra pasirošęs sudaryti kitas Didžiojo New Yorko LB Apylinkes. Viso yra numatyta sudaryti šešias LB Apylinkes.

Susirinkimas praėjo labai gyvai, tik galėjo būti trumpesnis ir sklandžiau praves tas. Susirinkimo dalyviai pradinio solidarumo mokesčio įnašą įmokėjo \$39.50.

Primasis naujai išrinktos Apylinkės Valdybos uždavinys bus sudaryti šioje apylinkėje esančių lietuvių kartoteką ir paruošti lietuvių išlaikymo ir lietuviškosios kultūros plėtimo planus.

Mokytojų Sąjungos

Centro Valdybos sudarytoji komisija ruošia liuanistinių dalykų programas šeštadieninėms mokykloms ir liuanistikos klasioms parapijų mokyklose. Komisijoje yra: S. Barzdukas, prof. J. Brazaitis, V. Čičiūnas, Ad. Dimas, L. Dambrauskas, Br. Kulys, P. Naujokaitis ir A. Vaičiulaitis.

Albinas S. Trečiokas

Balfo išdininkas, tremtinių emigracijos reikalais kartu su kitais lietuvių atstovais jau tris kartus yra lankęsis Washington. Kaip jis informuoja, šitokios kelionės suteikė progos lietuviams susipažinti su specialiu Kongreso komisijų nariams ir jiems išdėstyti lietuviams rūpimus reikalus.

Muzikos Stankūnas

is Mahanoy City, Pa., birželio 20 d., lankėsi "Darbininko" redakcijoje.

Antanas Klėnas,

Pennsylvania Universiteto in- struktoriaus, lankėsi Brooklyn, praleisdamas apie savaitę laiko pas savo pažįstamus. Philadelphiaje jis pats studijavo ir kartu dėstė vokiečių kalbą.

Operetės Choras,

kuris paskutiniu laiku Didžiojo New Yorko lietuvių reprezentaciniuose parengimuose ir minėjimuose dalyvavo daugiau, negu kiti choralai, tebetiesia darbą ir laukia naujų dainos mylėtojų. Nauji nariai priimami kiekvienos repetitijos metu, o repetitijos vyksta dukart per savaitę: antradieniais ir penktadieniais 8 val. Piečių Klube, Brooklyn.

Kaip choro dirigentas **Mykolas Liuberskis** painformavo, choras per paskutiniuosius 15 mėnesių turėjo 14 koncertų, kuriuose buvo sudainuota 63 dainos iš 158 dainų, turimų repertuare. Per tą laiką choro eilės perėjo 119 asmenų, iš kurių pastoviai buvo ir dabar tebėra per 50, maždaug po lygiai moterų ir vyrų. Iš choristų tarpo šiuo metu yra JAV kariuomenėje, o 2 JAV kariuomenės naujokai.

Repeticijų lankyme stropiausiai per tą laiką pasirodė Gude- lienė, Mikalauskienė ir A. Liuberskytė. Pirmosios dvi repeti- cijose buvo 101 kartą, o trečioji — 98 kartus. Po 95 kartus repeti- cijose buvo V. Zelenkevičius, V. Zelenkevičienė, A. Sa- mušis ir M. Ilgūnas. R. Vencaitė — 93, Klivečienė — 92 ir po 91 — M. Žukauskienė ir A. Kreivėnas.

Atsimerant, kad visi choristai dienos metu dirba fabrikuose, o dainai skiria savo laisvalaikį, tai yra tikras jų pasišven- timas lietuviškumui. Patys au- kodamiesi, operetiniai kviečia ir naujus bičiulius jungtis jų dainuojančiam šeimam.

Reikalingas butas

2 ar 3 kambarių ir virtuvės mažai šeimai.

Pasiūlyti prašome "Darbinin- ko" administracijoje. Tel. GL. 5-7068.

KOMUNISTAI PRALAIMEJO

Brooklyn, Bronx, N. Y. 415 Bruckner Blvd. yra S. W. Farber fabrikas, kuriame prieš 3 metus pradėjo dirbti keletas DP lietuvių. Pirmieji buvo A. Vakselis ir V. Karmazinas. Fabrike dirba 250 darbininkų, tarp jų 15 lietuvių.

Nelaimė, tame fabrike, 13 metų darbininkus atstovavo grynai komunistinė UE unija. Pradėjus pirmiesiems lietuviams dirbti, kilo mintis tą uniją nuversti. Buvo daryti žygiai, bet pradžioje nepasisekė. Prieš kelis metus amerikiečiai darbininkai visai nesidomėjo politi- ka, o keliolika dykų ką pa- darys prieš šimtus. Šiandien amerikietis skaitydams žiaurus Korejos įvykius, pamatė komunistų žiaurumus, dauguma suprato, kad komunizmas yra didžiausia žmonijos nelai- mė.

1951 m. Micamold radijo fab- rikas nuvertė tą pačią UE uniją, ir daugiausia DP pagalba išrinko CIO uniją. Sekdami tuo pavyzdžiu, Farber fabrikos lietuvių emėsi ryžtingo darbo. Buvo susirūsta su didžiausia

USA unija A F of L, kuri yra griežtai antikomunistinė.

National Labor Relations Board leistų daryti rinkimus, jei turėtų 30% fabriko darbi- ninkų parašų. Nuo š. m. gegu- zės 3 dienos iki birželio 13 d. savaitėje kelis kartus ruošė dar- bininkų mitingus, kuriuose ra- gino darbininkus nuversti ko- munistinę uniją. Pagaliau pasi- sekė surinkti reikiama nuosimtį parašų ir birželio 13 d. laimėjo rinkimus, 117 balsavo už nau- jąją antikomunistinę uniją, 80 — už senąją ir likusieji už ne- utrafią.

Pagirtinas dalykas, kada toks mažas lietuvių būrelis driso pra- dėti kovą ir ją garbingai laimė- jo. Daugiausia čia sumanumo ir energijos parodė V. Karma- zinas. Darbas buvo sunkus, y- pač mums pažįstant komunisti- nius metodus. Komunistinės u- niijos šalininkai labai puola naujus ateivius — DP, esą jie neturi pilietybės ir drįsta kovo- ti prieš Amerikos piliečius.

Šis žygis yra didelis laimėji- mas kovoje prieš Amerikos ko- munistus. V.

DARBININKO REMEJAI

Po \$5.00: Mr. Domas Budrys, Hoboken, N. J.

Po \$4.00: Mrs. V. Sidarienė, M. Razanauskas, Brooklyn, N. Y., Mr. & Mrs. Joseph Bačėnas, Ar- lington, N. J.

Po \$3.00: J. Obelienis, Brook- lyn, N. Y.

Po \$2.00: J. Remėza, Mr. Zvinis, Charles Koshis, M. Kau- karas, A. Grigaitis, M. Kučins- kas, Mrs. M. Skirmont, Dr. A. Starkus, H. Jalinskas, Mrs. A. Garbon, Mrs. O. Shurt, M. Ja- katt, Mrs. O. Mackevičius, Mrs. A. Ragelis, A. Dėdinas, V. Ka- ramazinas, K. Kairys, P. Daii- dėnas, A. Yuska, G. Zerolis, J. Zidanavičius, Brooklyn, N. Y., F. Zaleskas, A. Valkavičius, So.

"Šviesos" Sambūrio

visuotinis suvažiavimas, įvykęs New Yorko gegužės 30—31 dienomis, aptaręs savo organi- zacinius reikalus, pareiškė su- sirūpinimą lietuvių būklimu lietuvių. Atitinkamose rezol- uciijose pasisakyta prieš be- pradedančią reikštis apsnūdi- mą.

Naujai išrinktoji valdyba pasiskirstė pareigomis šitaip: pirm. dr. J. Repečka, vicepirm. dr. J. Petkevičius, sekr. Gr. Daunienė ir nariai J. Vilgalys ir V. Pitkunigis.

Balfo centre

Šiomis dienomis gauta 200 dol. aukų, kurių po 100 dol. pri- siuntė Racine, Wis., ir Los An- geles, Cal. Balfo skyriai. Ra- siniečių laisvė pagedaujama, kad 50 dol. kuriuos paaukojo Lietuvių choras, būtų perduota penkioms daugiavaikėms liet. šeimoms Vokietijoje, TMD D- jos 121 kuopa savo 50 dol. pra- šo skirti Diepholzo Gimnazijai.

LINDEN, N. J.

Pirmas šių metų lietuvių ra- dio Piknikas įvyks liepos-july 13 d., sekmadienį Lietuvių Laisvės Parke, Linden, N. J. Antrasis gi piknikas tos pačios radio valandos, įvyks rugsėjo 7 d.

ISNUOMUOJAMI KAMBARIAI

vienam vyrui; apšildomi ir aptarnauti. 72 Ocean Ave., Jersey City, N. J. Kreiptis ten pat pas Mrs. O. Vaitke- vičius arba į Brooklyn, N. Y. tel. EV 8-1805.

BOSTONO ŽINIOS

Rengiasi į marijonų ir seselių piknikus

Iš Bostono šimet numatoma ypač daug svečių į marijonų pikniką liepos 4 d. ir Putnam seselių pikniką liepos 27 d.

11,046 DP Mass. valstybėje

Pagal DP imigracijos įstaty- mą į Massachusetts valstybę atvažiavo ir įsikūrė 11,040 DP. Jų registraciją pravedė guber- natoriaus atitinkama komisija, kurioje buvo ir A. Kneizys. Komisija d a v e statistiką imigracijai pasibaigus. Komisi- jos pranešime pažymima, kad iš profesionalų kol kas tik in- žinieriai galėjo gauti sau arti- mesnį darbą, tačiau iš viso be- darbų tarp DP beveik nėra; daugumas jų dirba. Komisija pažymi, kad bendrai daugumas DP yra geri darbininkai (hard workers) ir randa savo vietą šio krašto ekonomijoje. Didelė dauguma yra užpldę tuoj po atvykimo pareikšimus pilietybei gauti.

Daugiau kaip pusė buv. DP gyvena Bostono ir Worcesterio miestuose. Iš kitų vietovių tik Cambridge, Springfield ir Brockton turi daugiau kaip po 100. Komisija nustatė, kad tarp DP, negavusių savo profesinio darbo, yra 33 gydytojai (jiems čia neleidžiama praktikuoti ir laikyti egzaminų), 10 farmacistų, 26 teisininkai (pagal įstaty- mą teisę gali praktikuoti tik piliečiai). Iš teisininkų aštuoni plauna indus ar dirba virtuvė- je, vienuolika dirba fabrikuose, o kiti dirba namų ruošoje. Mass. valst. yra buvę 95 vid. ar prad. mokyklų mokytojai, nedirbą savo profesijoje, tačiau jų da- bartinio darbo komisija nepa- duoda. Komisija smarkiai savo raporte kritikuoja buvusius što- vyklų tvarkytojus, kurie neiš- mokė per kelis metus žmonių angliskai. Labai mažai pasitai- kė tokių buv. DP, kurie buvo reikalingi visuomenės para- mos. Tat bendrai Mass. valst. komisija tremtinių įsikūrimą vertina labai teigiamai.

Paminėjo Bunker Hill dieną

Birželio 17 d. visas Bostonas minėjo 117 metų sukaktį nuo Bunker Hill mūšio. Ta proga priemiesty Charlestown įvyko didelis paradas. Įstaigos tą die- ną nedirbo, bet daugumas jmo- nių ir krautuvų veikė.

Stipri audra

Naktį iš birželio 17 į 18 d. siautusi audra apie Bostoną ir visoje Nauj: Anglijoje padarė daug nuostolių — išvertė me- džius, vielas, sutrukdė judėji- mą. Dėl siaučiančių karščių pa- didėjo ligonių skaičius ligoninė- se.

Dever vėl kandidatas

Demokratų partija kandidatų į Mass. valst. gubernatorių vėl stato Dever. Respublikonai dar neišrinko kandidato.

Naujas Boston Post savininkas

Populiarus Bostono dienra- tis Boston Post perėjo į naujo savininko John Fox rankas. Šis laikraštis įsteigtas prieš 121 metus.

Pagimdė keturis kūdikius

South Shore ligoninėje South Weymouth prie Bostono Mrs. Marion Manning birželio 19 d. pagimdė keturi kūdikius — tris bereniukus ir vieną mergaitę. Tokių atsitikimų būna maždaug vienas iš 500.000 gimimų. Vai- kučiai gimė per anksti ir padėti į inkubatorių. 27 metų amžiaus motina jaučiasi gerai. Katali- kiška šeima sutiko šį įvykį klausydama mišų ir melsda- mos. Mass. valstybėje per pas-

Bill Smith iš Toronto, Kanada, nors sirgs vaikų paralyžium (po- lio), dalyvauja Kolumbijos uni- versiteto komandos laivelių lenk- tynėse Onondaga ežere, N. Y.

kutinius 52 metus gimė septyni ketvertukai.

Dr. Sanders negavo teisų

Savo laiku pagarsėjęs gydy- tojas dr. Sanders, tardytas už paskubinimą ligonei mirties, vėl mėgino atgauti savo teises, ta- čiau gydytojų draugija New Hampshire jo prašymą atmetė.

Idomi dailės paroda

buvo birželio 8-14 d. Bostono miesto sode (public garden). Aplankė tą parodą dešimtys tūkstančių žmonių.

Amerikos Liet. Bendruomenės

Bostono skyriaus laik. org. komitetas artimu laiku turės posėdį tolimesnės veiklos rei- kalais.

Radio žinios

Lietuvių Radio Korp. rengia linksmą metinį pikniką, kuris į- vyks sekmadienį liepos-July 13 d. puikiame Brockton Fair Grounds, Brocktone.

Kaip ir kas metą pikniko programa bus įdomi ir įvairi. Siemet dalyvaus Worcesterio Tremtinių Meno Megėjų Choras vadovaujamas R. Juozaičio; dainuos mylimas dainininkas Jonas Tamulionis iš Nashua, N. H., Bernardas Koritis paruo- sė žavią \$250,000 vertės puik- kiausią, brangiausią I. J. Fox Amerikos didžiausios kailių krautuvės Kailių Parodą; bus renkama metinė gražuolė "Miss Lithuania of Mass."; gros pil- kus Falcons Radio orkestras; bus įvairių laimėjimų ir įžan- gos dovanų.

Rengėjai kviečia visus į šį puikų, šios vasaros didžiausią ir įdomiausią pikniką, Brock- ton Fair Grounds, Brocktone, sekmadienį, liepos-July 13 d.

Steponas ir Valentina Minkai

LDS CENTRO VALDYBA

Pirmininkas — Prel. P. Juras, 94 Bradford St., Lawrence, Mass. Tel. 7356

Vicepirmininkai — Vincas J. Ku- dirka, 37 Franklin St., Norwood, Mass., ir

Pranas Razdavauskas, 5 G St., So. Boston, Mass.

Sekretorius — Ant. Kneizys, 50 Cottage St., Norwood, Mass.

Finansų sekretorius — Ant. Pe- džiū, 32 Wilder St., Brockton, Mass. Tel. Brockton 8-0729W

"dininkė — Bronė Čiunienė, 79 Bz ry St., Dorchester, Mass. Tel. SO 8-0948

Revizijos komisija: — Kun. J. Bernatonis, Nell P. Meškūnas, B. Jakutis.

Visi laišškai LDS reikalais siun- diam į sekr. A. KNEIZIO vardu, 50 Cot- tage St., Norwood, Mass. Tel. Nor- wood 7-1449. Piginigės perlaidos— Money Orderiai ar čekiai išrašomi ūdininkės B. Cunys vardu.

72-tras METINIS PIKNIKAS

Ruošia Šv. Jurgio Draugija
SESTADIENĮ, BIRŽELIO (JUNE) 28 D., 1952 MET.
KASČIAUS-CLINTON PARKE.

Betts and Maspeth Ave., L. L. N. Y.

PRADŽIA 2 VAL. P.P.

Įėjimo mokeskis 1 dol. įskaitant ir taksus.

Sokiams gros A. Pavidis ir jo orkestras.

Didžioji Lietuvių Diena

Rengiamo Tėvų Pranciškonų DARBININKO naudai, įvyks liepos-July 4 d. — J. A. V. Nepriklausomybės dienoje,

KLASČIAUS PARKE — CLINTON HALL

56—70 58th St., Maspeth, N. Y.

GRAZI PROGRAMA, GARDŲS VALGIAI IR GĖRIMAI, ĮVAIRŲS LAIMEJIMAI, LNKSMU MUZIKA IR ŠOKIAI

Visi lietuviškos - katalikiškos spaudos globėjai ir mylėtojai iš anksto kviečiami dalyvauti.